

KATUMIKIDWE KA
KWABATIZA PA BWALO WANA WA
KANDA
KUCHITIKA MCHURCH.

¶ *Kamu wakadaombezedwa, kuti yakomela kupunda knti Ubatizo sukadachitika ikawe pa Siku za Ambuye, ndi Siku zoyer a zina zina, yapo kamu wapunda wosonkana ; dala kuti Gulu la Church ilo likalapo walangize umboni kuti yavo wabatizwawo chapano yapa walandilidwa pa kawelengedwe ka Church la Kristo ; sonincho pakuti pa Ubatizo wa ma kanda muntu ali yenche akalapo akumbuchidwe umo anajivumbulila mwene pa Ubatizo wake pachogolo pa Mlungu. Kwa chifuko ichi ncho yoilana kuti Ubatizo uchitike pa mau yoveka ndi wantu. Nampo, (ngati yosakozecha chimwecho,) wana wakoza kubatizwa pa siku lili lonche.*

¶ *Penyani, kwa kali konche kakamuna ka kubatizwa ajikalapo achatate wa Ubatizo wawili, ndi amai wa pa Ubatizo mmoji ; ndi kwa kali konche kakakazi achamai wa pa Ubatizo wawili ndi atate wa pa Ubatizo mmoji.*

¶ *Yapo wana wafuna kubatizwa, Wołala wake wajiimilila Wosungila Sala za ujulo wake ingakale umawa wake akali sanayambe Sala za Umawa. Ndipo likataje Wosungila ndi wzkazi ndi yawa ali pamoji ndi wana wakanda, sajijiikilatu pena chapano apa Somo*

lotela pa Sala za Umawa, pena chapano apa linata Somo lotela pa Sala za Ujulo, umo Wosungila kwa njelu yake salangizile. Ndipo Wosungila akaandikila Font (chapano yakazazidwa ni maji yoyer) naimapo ajinena.

Mwana uyu wabatizwa, kapena akali ?

¶ Wakayanka, Akali : *ndipo Kasisi ajiyenda mchogolo ndi mau yachatilamo.*

Wokondedwa nditu, pakuti wana wa adam wonche watengedwa mmimba ndi wabadwa mzambi ; ndi kuti Mpulumuchi watu Kristo anena, Sakoza namba muntu kuloa mu ufumu wa Mlungu, akapanda kubadwancho ndi kubadigwa kwa chapano kwa Maji ndi Mzimu woyela ; Ndikupembezani kumtanila Mlungu Atate, mkaati mwa Ambuyatu Yesu Kristo, kuti kwa lisungu lake lokoma pa mtima amninke *mwana uyu* icho wosakoza kuchipata kuchokela kubadwa *kwake* ; kuti abatizwe ndi Maji ndi Mzimu Woyela, ndi alandilidwe mChurch lake Kristo Loyela, ndi achitike *chiwalo chene* umoyo mmwemo.

¶ *Ndipo Kasisi ajinena,*

Tipempe.

Mlungu mwene mpavu zonche, wa vyaka vosatela, kwa lisungu lanu lalikulu mdampulumucha Noah ndi wa pa nyumba yake pa chombo angataike mmaji ; sonincho mdawachogoza chikulupilile wana wa Israel kamu lanu pa Nyanja Yofuila, kuchikomela mmwemo chitunjitunji cha Ubatizo wanu woyela ; sonincho kwa Ubatizo wake Yesu Kristo, Mwana wanu wokondedwa, mmchinji Yordan, mdayaika pa yoka maji kwa kuchukilatu zambi kuseli ; Tiku-pembezani chifuko cha malisungu yanu yosali ni malile, mpenyele ni lisungu *Mwana uyu*, Umsambiche ndi kumyelecha ndi Mzimu Woyela ; kuti iye,

nakapulumuchidwa pa kukwia kwanu, alandilidwe mchombo cha Church lake Kristo ; *naye* akakala wolimba pa mvano, wosekelela pa chikulupi, wokazikika pa chikondano, apite bwino pa mafunde ya jiko lino lene matata, afikile potela jiko la kulama kwa vyaka, ndi kumweko kukala ni ufumu pamoji namwe kwa vyaka vosatela ; kwa Yesu Kristo Ambuyatu. Amen.

Mlungu Mwene mpavu zonche, mwene umoyo wosalala, wakutangatila wonche wakusowa, waku-imilila wonche wakukutawilani Imwe mwapokole, kulama kwa yawa wavomelawo, ndi kuzyuka kwa yawa wata kufa ; Tikutanilani, chifuko clia *kanda uyu*, kuti iye akajela Ubatizo wanu woyela, alandile kulekela zambi kwa kubadwancho kwa mzymu. Mmlandile, Ambuye, uno madachitila chilanga kwa Mwana wanu wokondedwa viwi, naati, Pempani, simpate ; funani, simpeze ; gundani, sichichekulidwe kwa inu : Chimwechi chapano mtininke ife wakupempa : tipeze ife wakufuna funa ; mtichekulile komo kwa ife wakugunda : dala *kanda uyu* apate mwawi uja wa vyaka wa kusambicha kwanu kwa kumwamba, ndi afikile ufumu wanu wa vyaka uja mdalanga, kwa Kristo Ambuyatu. Amen.

¶ *Ndipo kamu wajiima, ndi Kasisi sajinena,*

Velani mau ya Evangel, yalembedwa ndi Woyela Marko, pa Chapter kumi, pa verse kumi na tatu.

Wadamtengela Kristo wana wang'ono, dala awakavye ; ndipo wanafunzi wake wadawanyindila yawa wakuwatenga. Nampo yapo Yesu adazindikila, anapweteka mtima, niawanenela, Tilekeni tikanda kuja kwanga, msawachekeleza pakuti wa mtundu uu ni ufumu wa Mlungu. Zene ndikunenelani, ali yenche uyo wasalandila ufumu wa Mlungu ngati mwana wa kanda, sangaloemo. Ndipo adawapakata, adawapacha mwawi, ndawañila manja.

¶ Akate kuwelenga Evangel, Wotumikila Mluntu ajichisa papang'ono chimwechi pa mau ya Evangel.

Wokondedwa, pa Evangel ii mwavela mau ya Mpulumuchi watu Kristo, kuti adatauka wana watengedwe kwake : uno adawanyindila yawa wakadawachekeleza wangamjere : umo achisila wonche kukuchata kopanda kulakwa kwao. Mzindikila kwa kulangiza pa danga ni nchito yake umo adajiwichila kukonda kwake kwa iwo ; pakuti adawakumbatila mmanja mwake, nawatila manja, ndi kuwapacha mwawi. Chifuko ichi msamakaikila, nampo mvomere nditu, kuti chimwechi salandile chikondele *kanda uyu* ali pano ; kuti samkumbatile mmanja mwa lisungu lake, kuti samninke mwawi uja wa umoyo wa vyaka, samninke mbua ya ufumu wake wosatela. Chifuko chake ife tavomerechedwa mmwemo pa kukonda kwake Atate watu wa kumwamba, pa *kanda uyu*, umo adatibukichila kwa Mwana wake Yesu Kristo : ndi wopanda kukaikila kuti alola bwino nchito yatu ii ya kukonda yapotikamtengela *kanda uyu* mpaka Ubatizo wake Woyela ; Timyamike iye kwa mvano chipembezele, ndi tinene,

Mlungu mwene mpavu zonche, wa vyaka vosatela, Atate wa kumwamba, tikuyamikani kwa kujichicha pakuti mwalola kutitana tijiwe neema yanu, ndi tikuvomeleni Imwe ; Mtionjezele kuiwa kuja, mtilimbiche pa mvano uu siku zonche. Mmpache *mwana uyu* Mzimu wanu Woyela abadwencho, ndi achitike wakuloa chokolo cha upulumuchi wa vyaka : kwa Ambuyatu Yesu Kristo, Uyu alama ni kukala mfumu pamoji ndi Imwe ndi Mzimu Woyela chapano ndi kwa vyaka. Amen.

¶ Ndipo Kasisi ajiwanenela achatate ndi achamaye wa pa ubatizo aya.

Wokondedwa, mwatenga *mwana uyu* kuno abatizwe, mwapempa kuti Ambuyatu Yesu Kristo

alole kumlandila, kummasulila zambi zake, kumyerrecha ndi Mzimu Woyela, kumninka ufumu wa kumwamba, ndi kulama kwa vyaka. Sonincho mwavela kuti Ambuyatu Yesu Kristo adalanga pa Evangel yake kuninka aya yonche mwayapempa : chilanga icho chamaka Iye sachisunge ni kuchimaliza chivomelele. Chifuko chake kuyankila chilanga ichi adachita Kristo, ayeneledwa *mwana uyu* kuchita chilanga chakuvomeleka, *iye mwene* kwa inu waku-kala malilinda pa *iye* (mpaka yapo sakule kujisenchela *mwene wake*) kuti samkane diabolo ndi nchito zake zonche, ndi savomere chivomelele mau loyela la Mluntu, ndi sasunge ndi kuvecha matauko yake.

Mmwemo ndifunchicha,

Kodi iwe pa jina la mwana uyu, umkana diabolo ndi nchito zake zonche, vinyao va chaje ndi kuku-zika kwa chaje kwa jiko, pamoji ndi makumbilo yake yonche ya kasu, ndi kukumbila kwake kuipa nyama, mpaka simfuna kuyachata ingakale kutengedwa nayo ?

Yanko. Ndiyakana yonche.

Kodi umvomela Mluntu Atate Mwene mpavu zonche, Wopanga Kumwamba ndi jiko ?

Ndi Yesu Kristo Mwana wake wobadwa yeka Ambuye watu ? Ndi kuti adatengedwa mimba ndi Mzimu Woyela ; wobadwa ndi Maryamu Virgin ; ndi kuti adasauchidwa pa nyengo za Pontio Pilato, wotalamichidwa pa msalaba, wakufa, woikidwa pa manda : kuti adachika pa malo pa mizimu, ni sonincho siku la katatu akazyuka pa wakufa ; kuti adakwela Kumwamba, ndi akala panchi pa janja la kwene la Mluntu Atate mwene mpavu zonche ; ndi kuchoka kumweko sajencho pomalizika vyaka, awalamule wakulama ndi wakufa ?

Kodi umvomela Mzimu Woyela ; Church Loyela ndi Katoliko ; Kusanganizana kwa Woyela ; Kulekedwa zambi ; Kuzyuka kwa tupi ; ndi kulama kwa vyaka pambuyo pa kufa ?

Yanko. Aya yonche ndivomela, wasakaikila.

Wotumikila Mlungu.

Ufuna kubatizwa pa mvano uu?

Yanko. Ndimo ndifunila.

Wotumikila Mlungu.

Ufuna kuyasunga ndi kuvecha umo afunila Mlungu moyela ndi matauko yake, ndi kuyenda yenda mmwemo masiku yonche ya umoyo wakd?

Yanko. Ndifuna.

¶ *Wotumikila Mlungu ajinena,*

Ee Mlungu mwene lisungu, mbole kuti Adam wa kale pa *mwana uyu* chimwechi aikidwe mmandala, dala azyuchidwe muntu wa chapano mkati *mwake*. Amen.

Mbole makumbilo yonche ya nyama yafe mkati *mwake*, ndipo vintu vonche va Mzimu vilame ndi kukula mkati *mwake*. Amen.

Mbole akala ndi mpavu ndi nkongono kulaka, ndi kumgiila diabolo, ndi jiko, ndi nyama. Amen.

Mbole kuti ali yenche uyo aikidwa pa yeka kwanu kwa nchito yatu ii ya kutumikila avekedwe ncho ndi mpavu za chimuna za kumwamba, ndi alandile nkokolo ya vyaka, kwa lisungu lanu, Ee Ambuye Mlungu woylekedwa, Yawa alama ndi kuyaongola yonche, chikalile vyaka. Amen.

Mlungu Mwene mpavu zonche, ndi wene umoyo wa vyaka, Mwana wanu wokondedwa viwi Yesu Kristo, chifuko cha kutilekelela zambi zatu, adamwaza pa ntiti yake yene mtengo nditu maji ndi mwazi; ndi adawatauka wanafunzi wao, wapite ndi kuwayeluza mafuko yonche, ndi kwabatiza Pa Jina la Atate, ndi la Mwana, ndi la Mzimu Woyela: Penyani, tikupembezani, mapembezo ya Gulu la Church

lanu; Myaike pa yoka maji aya kuchukilatu zambi kuseli: Mbole kuti *mwana uyu* wakubatizwa mmwemo chapano, alandile ndi kujala ndi neema yanu, akaliletu pa kawerengedwe kao wana wanu wakuvomela ndi wosankidwa: kwa Yesu Kristo Ambuyatu. Amen.

¶ *Ndipo Kasisi ajimtenga mwana mmanja mwake, ndi ajiwanenela achatate ndi achamaye wa pa ubatizo, Chulani jina lake mwana uyu.*

¶ *Ndipo akalichula jina lake k uwachata iwo, (ngati wakajiwichicha kuti Mwana akoza bwino,) sajimbiza bwino bwino mMaji ndi kunena.*

N. Ndikubatiza iwe Pa Jina la Atate, ndi la Mwana, ndi la Mzimu Woyela. Amen.

¶ *Nampo ngati wakajiwichicha kuti mwana ali wolenda, siiyenel kumpungulila Maji, ndi kuyanena mau yochulidwa pamwamba,*

N. Ndikubatiza iwe Pa Jina la Atate, ndi la Mwana, ndi la Mzimu Woyela. Amen.

¶ *Ndipo Kasisi sajinena,*

Timlandila mwana uyu pa Gulu la zowesa zake Kristo, ndi *timtila chizindikilo cha Msalaba, kulangiza kuti pambuyo pake sakadaona nchoni kuvomela pa danga mvano wa Kristo womangidwa pa msalaba, ndi panchi pa bendera lake kumenyana chimuna ndi zambi, ndi jiko, ndi diabolo; ndi kukalilatu asikari wakuvomeleka wa Kristo ndi wopotela wake mpaka potera umoyo wake. Amen.

* *Pano Kasisi sachile chizindikilo cha Msalaba pa mpumi yake mwana.*

¶ *Ndipo Kasisi sajinena,*

Pakuona chapano, abale wokondedwa viwi, *Mwana uyu* wabadwa ncho ndi walunjidwa chiwalo mtupi la

Church lake Kristo, timyamike Mlungu mwene mpavu zonche chifuko cha mau aya yokoma : ndipo kwa mtima umoji tempempele Iye kuti *Mwana uyu* akale ni makalidwe ya umoyo *wake* uchalawo umo anayambila pano.

¶ *Ndipo sajinena, wonche chigwadile ;*

Atate watu, wa Kumwamba, Jina lako liyelechedwe. Ufumu wako uje. Vija ufuna vichitidwe, mjiko ngati Kumwamba. Utipache lelo chakudya chatu cha siku. Ndi utilekele mangawa yatu, ngati ife tiwalekela wa mangawa watu. Ndi usatitengela poyesedwa ; Nampo utipulumuche pa voipa. Amen.

¶ *Ndipo Kasisi sajinena,*

Tikuyamikani pa mtima, Atate wene lisungu lakupunda, pakuti mwakonda kumbala ncho *Kanda uyu* ndi Mzimu Wanu Woyela, ndi kuti mwalola kumlandila ngati *Mwana* wanu mawene kwa kusankula, ndi kumlovya mtupi mwa Church lanu loyela. Ndi tikupembezani kwa kujichicha kumninka *uyu*, yapo wafera zambi, ndi kulamila kuchita malinga, ndi waqidwa mmanda pamoji naye Kristo pa kufa kwake, atalamiche pa msalaba muntu wa kale, ndi aonangiletu tupi lonche la zambi : sonincho pakuti wachitidwa *mwene* mbua pa kufa kwake *Mwana* wanu, apatencho mbua pa kuzyuka kwake ; ndipo pomalizika pamoji ndi yawo wachala wa mpingo wa Church lanu loyela, akale wakuloa chokolo ufumu wanu wa vyaka ; kwa Kristo Ambuyatu. Amen.

¶ *Ndipo, wonche chiimile, Kasisi ajiwanenela achatate ndi achamaye wa pa Ubatizo mau aya yakuchisa yachatayo.*

Pakuti *Mwana uyu* wachita chilanga kwa inu mukala malilinda yake kumkana diabolo, ndi nchito zake zonche, kumvomela Mlungu, ndi kumpotela ; mkadakumbukila kuti ni mbua yanu ni nchito zanu

zoyeneledwa kupenyela kuti *Kanda uyu* ayeluzidwe, yapo sadakoze kujiyeruza, kulumbila kwanji kwakukulu, ni kulanga ni kuvumbula uku adakuchita apa kwa anganya inu. Ndi dala apunde kuijiva vintu ivi, mkadamtanila kuvela Sermons ; ndi maka maka simkonje kuti ajiyeluze Mvano, Sala la Ambuye, ndi Matauko Kumi, pa mau yoveka ndi wantu, ndi mau yena yonche mKristo akadayajiwia ndi kuvoomela kwa kusangalalicha mzimu wake ; sonincho dala *Mwana uyu* aleledwe bwino kukala ndi makalidwe ya kumuopa Mlungu ndi kumchata Kristo ; ndi kukumbukila siku zonche kuti Ubatizo watilangiza umo tinajivumbulila ; ndiko kuchata mlingo wake Mpulumuchi watu Kristo, ndi kuchitika wofwanana naye ; kuti umo anafela iye ndi kuzyuka pa wakufa chifuko cha ife, chimwechi ife, tabatizwa, tikadafela zambi, ndi kuzyukilancho kuchita malinga ; wosapuma kufecha ivo tikumbila voipa ndi voola, ndikuyenda mchogolo siku ndi siku pa ubwino wa chimuna wonche ndi kumuopa Mlungu.

¶ *Ndipo ajionjezelanco ndi kunena,*

Mwayeneledwa kupenya bwino kuti *mwana uyu* atengedwe kwa Askof, atilidwe manja naye, akakozaje kunena Mvano, Sala la Ambuye, ndi Matauko kumi, pa mau ya wantu, sonincho akayeruzidwa mau ena ena ya Katekisimo ya Church aya yabukuchidwa kwa chifuko iichi.

¶ *Ni mau yakujiwika kuchokela Mau lake Mlungu, kuti wana wa kanda wobatizwa, wakafa akali sanachite zambi za kujichitila wene wapulumuchidwa popanda kukaika.*

¶ *Kuchocha mau la kaiko kwa chisimo chakutila chizindikilo cha msalaba pa ubatizo ; kutumika kwake kwa zene, ndi chifuko chake chiloledwa wakoza kuona pa Canon XXX, yobukichidwa poyamba pa chaka cha MDCIV.*

KATUMIKIDWE KA

KWABATIZA KUSELI WANA

MNYUMBA.

¶ Wosungila wa Paroikia ili yonche kawili kawili wajiombeleza kamu, kuti ubatizo wa wana wao usache-dwecha kupunda pa Sunday la kuyamba atimaka la kawili pambuyo pa kubadwa kwao, kapena Siku loyela lina pakati pake, ikawe pa ndande yeikulu ndi yene mate, nayo yakuloledwa ndi Wosungila.

¶ Sonincho wakadawauza pachogolo[¶] kuti popanda ndande yeikulu yochichizidwa sakadafuna wana wao kubatizwa kwao pa nyumba zao. Nampo yapo saku-chichizidwe chifuko cha ndande kuchita chimwechi, ndipo ubatizo siuchitidwe chimwechi :

¶ Poyamba Wotumikila Mluntu wa Paroikia (ngati palijepo, Wotumikila Mluntu wotaukidwa ndi bwalo ali yenche uyo wakakoza kumpata) ajimtanila Mluntu, pamoji ndi yawo wakalapo ndi ajinena Sala la Ambuye ndi mapempelo pa chidule yena yena yalangizidwa kunenedwa pachogolo pa chifa cha Ubatizo pa bwalo, kwa mlingo wa nyengo ndi chija chakuchunguzilaje. Ndipo mmoji wa yawo wakalapo akalichule jina lake mwana, Wotumikila Mluntu ajimpungulila maji, kuyanena mau aya ;

N. Ndikubatiza iwe Pa Jina la Atate, ndi la Mwana, ndi la Mzimu Woyela. Amen.

¶ Ndipo, wonche chigwadile, Wotumikila Mluntu ajimyamika Mluntu, ndi kunena,

Tikuyamikani pa mtima, Atate mwene lisungu lakupunda, pakuti mwakonda kumbala ncho *Kanda uyu* ndi Mzimu Wanu Woyela, kumlandila ngati Mwana wanu mawene kwa kusankula, ndi kumlo-vya mtupi mwa Church lanu loyela. Ndi tikupembezani kwa kujichicha kulola kuti umo chapano wachitidwa mwene mbua pa kufa kwake Mwana wanu, chimwechi ncho apate mbua pa kuzyuka kwake; ni pomalizika, pamoji ndi wonche wachalawo wa Woyela wanu, aloe chokolo ufumu wanu wa vyaka; kwa mmweyo Mwana wanu Yesu Kristo Ambuyatu. Amen.

¶ Ndi asakaikila iwo, kuti mwana wobatizwa chimwechi, wabatizwa umo motaukidwila ndi bwalo ndi moyenela, ndi sakadabatizwancho. Nampo ngati mwana uyu wabitizwa chimwechi akalama pambuyo pake, yakomela kuti atengedwe kuloa m'Church, dala ngati Wotumikila Mluntu wa Paroikia limwelo adabatiza mwene, awajiwichiche Gulu la Church kuti chifa cha zene cha Ubatizo chachitidwa ndi iye pachogolo kuseli mnyumba : Ikakala chimwechija ajinena chimwechi,

Ndikujiwichichani, kuti kwa mlingo wa nchito yako yene yalembewelatu, pa nyengo yakuti ndi pa malo pakuti, pachogolo pa amboni wena wena nidambatiza Mwana uyu.

¶ Nampo ngati adabatizwa ni Wotumikila Mluntu ali yenche mwina, ndipo Wotumikila Mluntu wa Paroikia limwelo yapa mwana adabadwa pena adabatizwa, sajifunchicha ndi kuyesela ngati uyu wabatizwa kwa mlingo wa matauko ya Church, pena yosali chimwechi. Ndipo ngati yaiva wakuntenga Mwana ali yenche ku Church wakayanka kuti Mwana mmweyo wabatizwa, ndipo Wotumikila Mluntu sajifunchicha yena yena, ni kuti,

Mwana uyu adabatizwa ndi yani ?

Yani adalipo yapo mwana uyu adabatizwa ?

Pakuti kapena mau yena yena aya siyangasiidwe pa Sakrament ii yakoza kusiidwa chiponyeponye, kwa manta pena kwa kuyanguka, pa nyengo za kufnikizidwa ngati izo; chifuko ichi ndikufunchichani kupunda,

Ndi chintu chene chanji Mwana uyu adabatizwa?
Ndi mau yanji Mwana uyu adabatizwa?

¶ Ndi ngati Wotumikila Mlungu akazindikila kwa mayanko yao wamtengawo Mwana, kuti mau yonche yadachitika umo yafunidwila; ndipo sangambatizencho Mwana, nampo ajimlandila ngati mmoji wa zowesa za wa-Kristo wa zene, naye ajinena chimwechi,

Ndikuiwichichani, kuti pa nkani ii yachitidwa yonche bwino kwa kakonjedwe koyeneledwa pa kumbatiza Mwana uyu: uyu wobadwa pa makalidwe ya zambi ya pa chitulo ndi mkukwia kwake Mlungu, chapano nampo, kwa kusamba kwake Kubadwancho mUbatizo, walandilidwa mmpingo mwa wana wake Mlungu, ndi wakuloa chokolo kulama kwa vyaka: pakuti Ambuyatu Yesu Kristo wosamana makanda ya mtundu uu neema ndi lisungu lake, nampo kwa kukonda nditu awatana kuja kwake, umo Evangel ija yoyela itilangizila umboni kutitontoza kwa mau aya,

W. Mark. x. 13.

Wadamtengela Kristo wana wang'ono, dala awakavye; ndipo wanafunzi wake wadawanyindila yawa wakuwatenga. Nampo yapo Yesu adazindikila, ana-pweteka mtima, niawanenela, Walekeni wakanda kuja kwanga, msawachekeleza; pakuti wa mtundu uu ni ufumu wa Mlungu. Zene ndikunenelani, ali yenche uyo wasalandila ufumu wa Mlungu ngati mwana wa kanda, sangaloemo. Ndipo adawapakata, adawapacha mwawi, ndawatila manja.

¶ Akate kuwelenga Evangel, Wotumikila Mlungu ajichisa papang'ono chimwechi pa mau ya Evangel.

Wokondedwa, pa Evangel ii muvela mau ya Mpulumuchi watu Kristo, kuti adatauka wana watengedwe kwake; umo adawanyindila yawa wakadawachekeleza wamgamjere; umo achisila wonche kukuchata kopanda kulakwa kwao. Mzindikila kwa kulangiza pa danga ni nchito yake umo adajiwichila kukonda kwake kwa iwo; pakuti adawakumbatila mmanja mwake, adawatila manja, ndi adawapacha mwawi. Chifuko ichi msamakaikila, nampo mvomere nditu, kuti chimwechi adalandila chikondele *Kanda uyu* ali pano; kuti wa nkumbatila mmanja mwa lisungu lake ndi (umo adalangila mMau lake loyela,) kuti samninke mwawi uja wa kulama kwa vyaka, ndi samninke mbua ya ufumu wake wosatela. Chifuko chake, ife tavomerechedwa mmwemo pa kukonda kwake Atate watu wa kumwamba, pa *Kanda uyu*, umo adatibukichila kwa Mwana wake Yesu Kristo: timyamike iye kwa mvano ndi chipembezele, ndi tijinena Sala ilo Ambuye mwene anatiyeluza:

Atate watu, wa Kumwamba, Jina lako liyelechedwe. Ufumu wako uje. Vija ufuna vichitidwe, mjiko ngati Kumwamba. Utipache lelo chakudya chatu cha siku. Ndi utilekele mangawa yatu, ngati ife tiwalekela wa mangawa watu. Ndi usatitengela poyesedwa; Nampo utipulumuche pa voipa. Amen.

Mlungu mwene mpavu zonche, wa vyaka vosatela, Atate wa Kumwamba, tikuyamikani kwa kujichicha pakuti mwalola kutitana tijiwe neema yanu, ndi tikuromeleni Imwe; Mtionjezele kujiwa kuja, mtilimbiche pa mvano uu siku zonche. Mmpache *Kanda uyu* Mzimu wanu Woyela, kuti iye, akabadwancho, ndi akachitidwa wakuloa chokolo cha upulumuchi wa vyaka, kwa Ambuyatu Yesu Kristo, akale chikalile *kapolo* wanu, ndi apate chilanga chanu; kwa Mmweyo Yesu Kristo Ambuyatu Mwana wako, Uyu alama ni kukala mfumu pamoji ndi Imwe ndi Mzimu Woyela chapano ndi kwa vyaka. Amen.

¶ Ndipo Kasis ajifunchicha Jina lake Mwana; ndipo akalichula Achataate ndi Achamaye wa pa Ubatizo, Wotumikila Mlungu ajinena,

Kodi iwe pa jina la Mwana uyu, umkana diabolo ndi nchito zake zonche, vinyao va chaje ndi kukuzaika kwa chaje kwa jiko, pamoji ndi makumbilo yake yonche ya kaso, ndi kukumbila kwake kuipa nyama, mpaka simfuna kuyachata ingakale kutengedwa nayo?

Yanko. Ndiyakana yonche.

Wotumikila Mlungu.

Kodi umvomela Mlungu Atate Mwene mpavu zonche, Wopanga Kumwamba ndi jiko?

Ndi Yesu Kristo Mwana wake wobadwa yeka Ambuye watu? Ndi kuti adatengedwa mimba ndi Mzimu Woyela; wobadwa ndi Maryamu Virgin; ndi kuti adasauchidwa pa nyengo za Pontio Pilato, wotalamichidwa pa msalaba, wakufa, woikidwa pa manda; kuti adachika pa malo pa mizimu, ni sonincho siku la katatu adazyuka pa wakufa; kuti adakwela Ku-mwamba, ndi akala panchi pa janja la kwene la Mlungu Atate mwene mpavu zonche; ndi kuchoka kumweko saajencho pomalizika vyaka, awalamule wakulama ndi wakufa?

Kodi umvomela Mzimu Woyela; Church Loyela ndi Katoliko; Kusanganizana kwa Woyela; Kulekedwa zambi; Kuzyuka kwa tupi; ndi kulama kwa vyaka pambuyo pa kufa?

Yanko. Aya yonche ndivomela, wosakaikila.

Wotumikila Mlungu.

Ufuna kuyasunga ndi kuvecha umo afunila Mlungu moyela ndi matauko yake, ndi kuyendayenda mmwemo masiku yonche ya umoyo wako?

Yanko. Ndifuna.

¶ Ndipo Kasis ajinena,

Timlandila Mwana uyu pa Gulu la zowesa zake Kristo, *ndi timtila chizindikilo cha Msalaba, kulangiza kuti pambuyo pake sachitechizindikilo cha Msalaba pa mpumi mvano wa Kristo womangidwa pa msalaba, ndi panchi pa bendera lake kumenyana chimuna ndi zambi, ndi jiko, ndi diabolo; ndi kukalilatu asikari wakuvomeleka wa Kristo ndi wopotela wake mpaka potera umoyo wake. Amen.

¶ Ndipo Kasis ajinena,

Pakuona chapano, abale wokondedwa viwi, *Mwana uyu* wabadwa ncho kwa Ubatizo ndi walunjidwa chiwalo mtupi mwa Church lake Kristo, timyamike Mlungu mwene mpavu zonche chifuko cha aya yokoma: ndi kwa mtima umoji tempempele Iye, kuti akale ni makalidwe ya umoyo wake uchalawo umo anayambila pano.

¶ Ndipo Kasis ajinena,

Tikuyamikani nditu pa mtima, Atate wene lisungu lakupunda, pakuti mwakonda kumbala ncho *Kanda uyu* ndi Mzimu wanu woyela, kumlandila ngati *Mwana* wanu mawene kwa kusankula, ndi kumlovya mtupi mwa Church lanu loyela. Ndi tikupembezani kwa kujichicha kuninka, kuti *iye* yapo wafera zambi, ndi walama kuchita malinga, ndi waikidwa mmanda pamoji naye Kristo pa kufa kwake, atalamiche pa msalaba muntu wa kale, ndi aonangiletu tupi lonche la zambi: sonincho pakuti wachitidwa *mwene* mbua pa kufa kwake; ndipo pomalizika, pamoji ndi yaho wachala wa mpingo wa Church lanu loyela, akale wakuloa chokolo ufumu wanu wa vyaka; kwa Yesu Kristo Ambuyatu. Amen.

¶ Ndipo, wonche chijimile, Wotumikila Mlungu sachise ndi mau aya kwa achataate ndi achamaye wa pa Ubatizo.

Pakuti *Mwana uyu* wachita chilanga kwa inu mukala malilinda yake kumkana diabolo, ndi nchito zake zonche, kumvomela Mlungu, ndi kumpotela ; mkadakumbukila kuti ni mbua yanu ni nchito zanu zoyeneledwa kupenyela kuti *Kanda uyu* ayeluzidwe, yapo sadakoze kujiyeruza, kulumbila kwanji kwakukulu, ni kulanga ni kuvumbula uku adakuchita kwa anganya inu. Ndi dala apunde kujiwa *mau aya*, mkadamtanila kuvela Sermons ; ndi maka maka simkonje kuti ajiyeluze Myano, Sala la Ambuye, ndi Matauko Kumi, pa *mau* yoveka ndi wantu, ndi *mau* yena yonche mKristo akadayajiwa ndi kuvomela kwa kusanganalicha mzimu wake ; sonincho dala *Mwana uyu* aleledwe bwino kukala ndi makalidwe ya kumuopa Mlungu ndi kumchata Kristo ; ndi kukumbukila siku zonche kuti Ubatizo watilangiza umo tinajivumbulila ; ndiko kuchata mlingo wake Mpulumuchi watu Kristo, ndi kuchitika wofwanana naye ; kuti umo anafela iye ndi kuzyuka pa wakufa chifuko cha ife, chimwechi ife, tabatizwa, tikadafela zambi, ndi kuzyukilancho kuchita malinga ; wosapuma kufecha ivo tikumbila voipa ndi voola, ndi kuyenda mchogolo siku ndi siku pa ubwino wonche wa chimuna ndi kumuopa Mlungu.

¶ *Nampo ngati yawa wakuntenga Kanda ku Church wayanka masuncho ya kasis ndi mau ya kukaikila, mpaka yosaoneka bwino kuti mwana adabatizwa ndi Maji, Pa Jina la Atate, ndi la Mwana, ndi la Mzimu Woyela, (ndizo mbua sizingasiidwe mUbatizo) ndipo kasis sambatize ndi chifa chija cholangizidwa pachogolo kwa kubatiza pa bwalo makanda ; ikawe kuti pa kumbiza mwana mFont, sajitungika chifa ichi cha mau.*

Ngati ukali wosabatizwa, N. ndikubatiza iwe Pa Jina la Atate, ndi la Mwana, ndi la Mzimu Woyela. Amen.

KATUMIDWE KAKE

KWABATIZA WAKUKULA,

NDI WOKOZA KUYANKA WENE WAKE.

¶ *Yapo wakakalapo wantu, yawo wakula, wafuna kubatizwa, ndipo Wakuwabalu kapena wena wene njeru asachedwa kumfotokozela Askof, kapena uyu amgwiliza nchito ii, atimaka siku saba pachogolo : dala wapenyele umo iyenela Examination yao, kuona ngati wayeluzidwa bwino pa Vakuyamba vake Religion ya wa Kristo ; sonincho dala wachisidwe kujikilatu ndi Mapempelo ndi Kujimana chakudya, walandile Sakrament ii yoyela.*

¶ *Ndi ngati wakaoneka woyenela, ndipo achatate ndi achamai wa pa Ubatizo (wakata kusonkana wantu pa Siku la Ambuye pena Siku lina Loyela lidalangizidwa) wajikalilatu kuwaturucha pa Font chapano apa likata Somo la kawili, pa Mapempelo yangakale ya umawa yangakale ya Ujulo, umo Wosungila kwa njeru zake saganizile iyenela.*

¶ *Ndi kuima pamwepo Kasis ajifuncha, kodi ali yenche woturuchidwa pano, wabatizwa kapena akali : Ngati akayanka, Akali ; Kasis ajinena chimwechi,*

Wokondedwa nditu, pakuti wantu wonche wategedwa mmimba ndi wabadwa mzambi, (sonincho icho ibala nyama ni nyama yoka) ndi yawa wakukala mnyama sakoza kumkondwecha Mlungu, nampo ali ni umoyo wao mzambi, ndi wachita zambi zakujichitila wene za nkani : ndi kuti Mpulumuchi watu Kristo

akuti, Sakoza namba muntu kuloa mufumu wa Mlungu, akapanda kubadwancho, ndi kubadigwa wa chapano kwa Maji ndi kwa Mzimu Woyela: mmwemo ndikupembezani kumtanila Mlungu Atate, mkat i mwa Ambuyatu Yesu Kristo, kuti kwa lisungu lake lokoma pa mtima sawapache *achinawene awa* icho wosakoza kupata kuchokela kubadwa kwao; kuti wabatizwe ndi Maji ndi Mzimu Woyela, ndi walandilidwe mChurch lake loyela Kristo, ndi wachitike *viwalo vene* umoyo mmwemo.

¶ *Ndipo Kasis sajincno.*

Tipempe.

(¶ *Ndi apa wonche wa Gulu la Church wajigwada.*)

Mlungu mwene mpavu zonche, wa vyaka vosatela, kwa lisungu lanu lalikulu mdampulumucha Noah ndi wa pa nyumba yake pa chombo angataike mmaji; sonincho mdawachogoza chikulupilile wana wa Israel kamu lanu pa Nyanja Yofuila, kuchikomela mmwemo chitunjitunji cha Ubatizo wanu woyela; sonincho kwa Ubatizo wake Yesu Kristo, Mwanu wanu wokondedwa, mmchinje Yordan, mdayaika pa yoka element ya maji kwa kuchukilatu zambi kuseli; Tikupembezani chifuko cha malisungu yanu yosali ni malile, mpenyele ni lisungu *yawa wopotela* wanu; Mwasambiche ndi kuwayelecha ndi Mzimu Woyela; kuti *iwo*, wakapulumuchidwa pa kukwia kwanu, walandidwe mchombo cha Church lake Kristo; *nawo* wakakala wolimba pa mvano, wosekelela pa chikulupi, wokazikika pa chikondano, wapite bwino pa mafunde ya jiko lino lene matata, wafikile potela jiko la kulama kwa vyaka, ndi kumweko kukala ni ufumu pamoji namwe kwa vyaka vosatela; kwa Yesu Kristo Ambuyatu. Amen.

Mlungu Mwene mpavu zonche, mwene umoyo wosalala, wakutangatila wonche wakusowa, wakui

milila wonche wakukutawilani Imwe mwapokole, kula ma kwa yawa wavomelawo, ndi kuzyuka kwa yawa wata kufa; Tikutanilani, chifuko cha *achinawene yawa*, kuti *iwo* wakajela Ubatizo wanu woyela, walandise kulekela zambi kwa kubadwancho kwa mzimu. *Mwalandile*, Ambuye, umo mdachitila chilanga kwa Mwana wanu wokondedwa viwi, kuti, Pempani, simpate; funani, simpeze; gundani, sichichekulidwe kwa inu: Chimwechi chapano mtininke ife wakuempa; tipeze ife wakufunafuna; mtichekulile komo kwa ife wakugunda; dala *achinawene yawa* wapate mwawi uja wa vyaka wa kusambicha kwanu kwa kumwamba, ndi *wafikile* ufumu wanu wa vyaka uja mdalanga kwa Kristo Ambuyatu. Amen.

¶ *Ndipo wantu wajiima, ndi Kasis sajinena,*

Velani mau ya Evangel ayo yalembedwa ndi *Yohana* Woyela, pa Chapter la katatu, poyambilila verse ya kuyamba.

Adalipo muntu wa aFarisayo jina lake Nikodemo, mbili wa wa Yehudi. Mmweyo adamjela Yesu usiku, ndi kumnenela, Rabbi, tijiwa kuti mwalimu uli kuchokela pa Mlungu; pakuti na muntu sakoze kuchita vizindikilo ivi uchita Iwe, ikawe Mlungu akakala naye. Yesu adayanka ndi adati kwa iye, Zene, zene, ndikunenelani, Muntu akapanda kubadwancho, sakoza kuona ufumu wa Mlungu. Nikodemo amnenela, Akoza bwanji muntu kubadwa naye wokota? wakoza kuloancho mmimba mwa amake, ndi kubadwa? Yesu adayanka, Zene, zene ndikunenelani, muntu akapanda kubadwa kwa maji ndi kwa Mzimu, sakoza kuloa mufumu wa Mlungu. Icho ibala nyama ni nyama yoka; ndi icho ubala Mzimu ni mzimu. Usamazizwa pakuti nidati kwa iwe, Inu tuyeneledwa kubadwancho. Mpepo iputa uko ifunako ndi ukuba pokoso lake; sujiwa nampo uko ichokako, ingakale uko ipitako: chimwechi ni muntu ali yenche wobadwa wa pa Mzimu.

¶ Pambuyo pake ajinena Mau aya yakuchisa yachatayo.

Wokondedwa, mwavela pa Evangel ii mau yene yene ya Mpulumuchi watu Kristo, kuti muntu aka-panda kubadwa kwa maji ndi kwa Mzimu, sakoza kuloa mufumu wa Mlungu. Mmwemo mkoza kuzindikila umo siingasiidwe na pang'ono Sakrament ii, yapo ikakozeka. Chimwechija, chapano apa yapo adafuna kukwela Kumwamba, (umo tisomela pa chapter lakutela la Evangel la Woyela Marko) adatauka wanafunzi wao, niati, Pitani ulendo mmaiko yonche, myeneze evangel kwa chili chonche chopangidwa. Uyo avomerayo ndi kubatizwa sapulumuchidwe; nampo uyo wosavomera, salamulidwe. Aya yatilangizilanco umo tijipatila chipatapata chachikulu mmwemo. Chifuko chake Petro Woyela Apostolo, yapo pa kuyeneza Evangel poyamba paja wanyinji wadalassidwa mmitima, ni adamnenela iye ndi Apostolo anjake, Wamuna, abale, tichitenji ife? adayanka niati kwa iwo, Lapani, ndi kubatizwa, ali yenche wa inu kwa kulekela zambi, ndi simlandile mtulo wa Mzimu Woyela. Pakuti chilanga chili kwa inu ndi wana wanu, ndi wonche yawo wali papatari, yetu yawa Ambuye Mlungu watu sadawatane. Adawachisa ndi mau yanyinji yena, niati, Mjipulumuche kuchoka pa chibadwa ichi cha mpulipuli. Pakuti (ngati Apostolo mmweyo atila umboni pa malo pena ncho) Ubatizo wene chapano utipulumucha, (si kutaya lichilo la nyama, nampo yanko la pa bwalo la mtima wabwino pachogolo pa Mlungu,) kwa kuzyuka kwake Yesu Kristo. Chifuko chake msakaikila, nampo mvomere nditu, kuti salandile chilolele *achinawene awa* wali pano, yawo walapawo zene ndi kumjela kwa mvano: kuti sawaninke kulekela zambi *zao*, ndi kuwapacha Mzimu Woyela; kuti sawapache mwawi uja wa kulama kwa vyaka, ndi kuwachita wene mbua pa ufumu wao wa vyaka.

Mmwemo ife tavomerechedwa pa kukonda kwake Atate watu wa Kumwamba kwa *achinawene awa*, umo adatibukichila kwa Mwana wake Yesu Kristo, timyamike Iye ndi kuvomela chipembezele, ni tijinena,

Mlungu Mwene mpavu zonche, wa vyaka vosatela, Atate wa Kumwamba, tikuyamikani kwa kujichicha, pakuti mwalola kutitana tijiwe neema yanu, ndi tikuromeleni Imwe: Mtionjezele kujiwa kuja, mtilimbiche pa mvano uu siku zonche. Mpache *achinawene Mzimu* wanu Woyela kuti *iwo* wakabadwencho, ndi wachitidwe wene mbua pa upulumuchi wa vyaka: kwa Ambuyatu Yesu Kristo, Uyu alama ndi kulamula pamoji ndi Imwe ndi Mzimu Woyela, chapano ndi kwa vyaka. Amen.

¶ Ndipo kasis ajinena nawo *achinawene wafuna kubatizwa chimwechi*:

Wokondedwa viwi, mwafika kuno nimufuna kulanila Ubatizo woyerwa, mwavela umo Gulu la Church wapempela kuti Ambuyatu Yesu Kristo alele kulkanilani ndi kukupachani mwawi, kukumasulilani zambi zanu, kukupachani ufumu wa Kumwamba, ndi kulama kwa vyaka. Mwavelancho kuti walanga Ambuyatu Yesu Kristo mMau lake loyela kupacha mau aya yonche tayapempa; chilanga icho cha maka Iye sachisunge ndi kuchimaliza chivomelele.

Mmwemo kuyankila chilanga icho wachita Kristo, cha maka *inu* ncho simngasie kuchita chilanga chakuvomeleka pachogolo pa yawa Amboni wanu ndi gulu la Church ili la mpumpu, kuti simkane diabolo ndi nchito zake zonche, ndi simvomere chivomelele Mau lake loyela Mlungu, ndi simsunge ndi kuvecha matauko yake.

¶ Ndipo kasis sawafunchiche ali yenche wa *achinawene yawo wafuna kubatiza pa yeka mafuncho aya yakuchatayo*:

Funcho.

Kodi imwe mumkana diabolo ndi nchito zake zonche, vinyao va chaje ndi kukuzika kwa chaje kwa jiko, pamoji ndi makumbilo yake yonche ya kaso, ndi kukumbila kwake kuipa nyama, mpaka simfuna kuyachata, ingakale kutengedwa nayo?

Yanko. Ndiyakana yonche,

Funcho.

Kodi umvomela Mlungu Atate Mwene mpavu zonche, Wopanga Kumwamba ndi jiko?

Ndi Yesu Kristo Mwana wake wobadwa yeka Ambuye watu? Ndi kuti adatengedwa mimba ndi Mzimu Woyela; wobadwa ndi Maryamu Virgin; kuti adasauchidwa pa nyengo za Pontio Pilato, wotalamichidwa pa msalaba, wakuifa, woikidwa pa manda; kuti adachika pa malo pa mizimu, sonincho kuti siku la katatu adazyuka pa wakuifa; kuti adakwela Kumwamba, ndi akala panchi pa janja la kwene la Mlungu Atate mwene mpavu zonche; ndi kuchoka kumweko saajencho pomalizika vyaka, awalamule wakulama ndi wakuifa?

Kodi umvomela Mzimu Woyela; Church Loyela ndi Katoliko; Kusanganizana kwa Woyela; Kulekedwa zambi; Kuzyuka kwa tupi; ndi kulama kwa vyaka pambuyo pa kufa?

Yanko. Aya yonche ndivomela, wasakaikila.

Funcho.

Ufuna kubatizwa pa mvano uu?

Yanko. Ndimo ndifunila.

Funcho.

Ufuna kuyasunga ndi kuvecha umo afunila Mlungu moyela ndi matauko yake, ndi kuyendayenda mmwemo masiku yonche ya umoyo wako?

Yanko. Siniyese kuchita chimwechi, Mlungu akantiangatila.

¶ Ndipo Kasis ajinena,

Ee Mlungu mwene lisungu, mbole kuti Adam wa kale pa *achinawené yawa* chimwechi waikidwe mmanda, dała azyuchidwe muntu wa chapano mkati *mwao*. Amen.

Mbole makumbilo yonche ya nyama yafe mkati *mwao*, ndipo vintu vonche va Mzimu vilame ndi kukula mkati *mwao*. Amen.

Mbole wakale ndi mpavu ndi nkongono kulaka, ndi kumgiila diabolo, ndi jiko, ndi nyama. Amen.

Mbole kuti *yawa* waikidwa pa woka kwanu kwa nchito yatu ii ya kutumikila wavekedwe ncho ndi mpavu za chimuna za kumwamba, ndi walandile nkokolo ya vyaka, kwa lisungu lanu, Ee Ambuye Mlungu woyelekedwa, Yawa alama ndi kuyaongola yonche, chikalile vyaka. Amen.

Mlungu Mwene mpavu zonche, ndi wene umoyo wa vyaka, Mwana wanu wokondedwa viwi Yesu Kristo, chifuko cha kutilekelela zambi zatu, adamwaza pa ntiti yake yene mtengo nditu maji ndi mwazi; ndi adawatauka wanafunzi wao, wapite ndi kuwayeluza mafuko yonche, ndi kwabatiza Pa Jina la Atate, ndi la Mwana, ndi la Mzimu Woyela; Penyani, tiku-pembezani, mapembezo ya gulu la Church ili; Myaike pa yoka maji aya kuchukilatu zambi kuseli: Mbole kuti *achinawene yawa* wakubatizwa mmwemo chapano, walandile ndi kujala ndi neema yanu, wakaliletu pa kawerengedwe kao wana wanu wakuvomela ndi wosankidwa: kwa Yesu Kristo Ambuyatu. Amen.

¶ Ndipo Kasis sagwire janja lake la kwene ali yenche afuna kubatizwa nikumwikapo pasupi pa Font, umo kwa njeru zake ikomela, sajiwafuncha achatate ndi achamao pa Ubatizo Jina; ndipo sajimbiza m'maji, pena sajimpungulila maji pa iye ndi kunena,

N. Ndikubatiza iwe Pa Jina la Atate, ndi la Mwana, ndi la Mzimu Woyela. Amen.

¶ *Ndipo Kasis ajinena,*

Timlandila muntu uyu pa gulu la zowesa zake
* Pano Kasis Kristo, *ndi timtilila chizindikilo cha
 sachite Msala- Msalaba, kulangiza kuti pambuyo pake
 yake Muntu. sakadaona nchoni kuvomela pa danga
 mvano wa Kristo womangidwa pa msalaba, ndi
 panchi pa bendela lake kumenyana chimuna ndi
 zambi, ndi jiko, ndi diabolo ; ndi kukalilatu asikari
 wakuvomeleka wa Kristo ndi wopotela wake mpaka
 potera umoyo wake. Amen.

¶ *Ndipo Kasis ajinena,*

Pakuona chapano, abale wokondedwa viwi, kuti
achinawene yawa wabadwa ncho ndi walunjidwa chi-
 walo mtupi mwa Church lake Kristo, timyamike Mlu-
 ngu mwene mpavu zonche chifuko cha aya yokoma :
 ndi kwa mtima umoji timpempele Iye, kuti wakale ni
 makalidwe ya umoyo *wao* uchalawo umo wanayambilila
 pano.

¶ *Ndipo silinenedwe Sala la Ambuye, wonche
 chigwadile.*

Atate watu, wa Kumwamba, Jina lako liyeleche-
 dwe. Ufumu wako uje. Vija ufuna vichitidwe,
 mjiko ngati Kumwamba. Utipache lelo chakudya
 chatu cha siku. Ndi utilekele mangawa yatu, ngati
 ife tiwalekela wa mangawa watu. Ndi usatitengela
 poyesedwa ; Nampo utipulumuche pa voipa. Amen.

Tikuyamikani kwa kujichicha, Atate wa Kumwa-
 mba, pakuti mwalola kutitana ife tijiwe neema yanu,
 ndi kuti tikuvodeleni Imwe ; Mtionjezele kujiwa
 uku, mtilimbiche pa mvano uu kwa vyaka. *Mwa-*
pache achinawene yawa Mzimu wanu woyela ; kuti
ivo, chapano apa wabadwancho, ndi kuchitika wa
 chokolo wa upulumuchi wa vyaka, kwa Ambuyatu
 Yesu Kristo, wakaliletu akapolo wanu, ndi wapatile
 aya mwalanga ; mkati mwa Ambuye mmweyo Yesu

Kristo Mwana wanu, uyo walama ndi kukala mfumu
 pamoji nanu, pa umoji wa Mzimu Woyela mmweyo,
 kwa vyaka ndi vyaka. Amen.

¶ *Ndipo, wonche chiimile, Kasis sanene mau aya ya
 kuchisa yachatayo ; pachogolo kuwanenela achatate ndi
 achamaye wa pa Ubatizo.*

Pakuti *achinawene yawa* wanachita chilanga pa
 maso panu kumkana diabolo ndi nchito zake zonche,
 kumvomela Mlungu, ndi kumpotela ; mkadakumbu-
 kila, kuti ni mbua zanu ndi nchito zoyéneledwa zanu
 kuwakumbucha, kulumbila kwanji kwakukulu ndi
 kulanga ndi kuvumbula uku wakuchita chapano yapa
 pachogolo pa gulu la Church pano, ndi cha maka pa
 nkope pa inu amboni *wao* wosankidwa. Sonincho
 mwayeneledwa kuwatana kuchita likwale kuyeluzi-
 dwa moongoka mMau lake Loyela Mlungu ; dala
 chimwechi wakule mneema ndi pa kumjiwa Ambuyatu
 Yesu Kristo, ndi walame pa kumlamilia Mlungu, pa
 kuchita malinga, ndi pakujikoza pa vyaka ivi.

(¶ *Ndipo, kuwanela achinawene yawa wata kubati-
 zwa chapano apa, ajienda mchogolo, ni kuti,*)

Panama inuncho, chapano apa mwavala Kristo pa
 Ubatizo, ni mbua ya inu ncho ndi nchito yoyeneledwa
 yapo mwachitika wana wa Mlungu ndi wa dangalila, pa
 kumvomela Yesu Kristo, kuyendayenda kwa mlingo
 wa yaho wotanidwa kukala wa Kristo, ndi umo
 muwafanikila wana wa dangalila ; ndi kukumbukila
 siku zonche kuti Ubatizo watilangizila umo tinajivu-
 mbulila ; ndiko kuchata mlingo wake Mpulumuchi
 watu Kristo, ndi kuchitika wofwanana naye ; kuti
 umo anafela Iye, ndi kuzyuka pa wakufa chifuko cha
 ife ; chimwechija ife tabatizwa, tikadafela zambi, ndi
 kuzyukila kuchita malinga ; wosapuma kufecha voipa
 ndi voola vonche ivo tikumbila, ndi kuyenda siku ndi
 siku pa ubwino wonche wa chimuna ndi pakumuopa
 Mlungu.

¶ Yofulumiza kuti ali yenche, abatizwa chimwechi akadatilidwa manja ndi Askof, chapano apa anata kubatizwa, ngati yakoze ka bwino; dala alovyyedwe mpaka Eukaristia yoyela.

¶ Ngati wakatengedwa wena kubatizwa yawo sana-batizwa pakukala wa kanda ndi chapano akali sanakule bwino kuyanka achinawene; yaenela kuchita Chifa cha Kwabatizwa pa bwalo wa kanda; pena, (akapunda pa kuluswa) Mau ya kuchita yaenela Ku-batiza Kuseli; nampo kungosintana mau lija [kanda] ndi [mwana kapenda mwene wake] umo nkani zifundi-wila.

A CATECHISM,

NDIYO KUNENA,

MAYELUZO AKADAJIYELUZA MWENE WAKE ALI YENCHE,
PACHOGOLO PA KUTENGEDWA KULIMBICHIDWA NI ASKOF.

Funcho.

Jina lako yani?

Yanko. N. or M.

Funcho. Yani adakuninka Jina ili?

Yanko. Achatate ndi achamaye wa pa Ubatizo yapo nidabatizwa; mmwemo nidachitidwa chiwalo cha Kristo, mwana wa Mlungu, ni wakuloa chokolo cha ufumu wa Kumwamba.

Funcho. Pamwepaja Achatate wanu ndi achamanu wa pa Ubatizo wadakuchitilani chiani?

Yanko. Wadalanga ni kulumbila vintu vitatu pa jina langa. Poyamba, kuti nimkane diabolo ni nchito zake zonche, vinyao ni va chaje va jiko lino loipa, ni kukumbila konche kwene zambi mnyama. Pa chiwili, kuti nivomele vonche vija va Mvano wao wa Kristo. Ni pa chitatu, kuti nivisunge ivo va pa voka vakumkondwecha Mlungu, ni matauko yake, ndi kuyenda yenda mmwemo masiku yonche ya kulama kwanga.

Funcho. Kodi wosaona kuti myeneledwa kuvomela ndi kuchita umo yawo wakuchitila chilanga?

Yanko. Etu zene; ndi Mlungu akanitangatila, sinichite chimwechi. Ndi ndimyamika Atate watu wa Kumwamba, pakuti ananitana niloe pa makalidwe aya ya kupulumuchidwa, mkati mwa Yesu Kristo Mpulumuchi watu. Ndi nimpempa Mlungu kuni-

pacha neema yake, nikaliletu mmwemo mpaka kutela kulama kwanga.

Catechist.

Fotokoza vija volunjana va Mvano wako.

Yanko.

Ndimvomela Mlungu Atate, Mwene mpavu zonche, Wopanga Kumwamba ndi jiko :

Ndi Yesu Kristo Mwana wake yeka yeka, Ambuye watu, Uyo adatengedwa mimba ndi Mzimu Woyela, Wobadwa ndi Maryamu *Virgin*, Wosauchidwa pa nyengo za Pontio Pilato, Wotalamicidwa pa msalaba, wakufa, woikidwa pa manda, Adachika pa malo pa mizimu ; Siku la katatu adazyuka pa wakufa, Adakwela Kumwamba, Ndi akala panchi pa janja la kwene la Mlungu Atate mwene mpavu zonche ; Kuchoka kumweko saaje kuwalamula wakulama ndi wakufa.

Ndimvomela Mzimu Woyela ; Church Loyela ndi Katoliko ; Kusanganizana kwa Woyela ; Kulekeledwa zambi ; Kuzyuka kwa tupi ; Ndi Kulama kwa vyaka. Amen.

Funcho. Ujiyeluza chiani maka maka pa vija va Mvano wako ?

Yanko. Pakuyamba, ndijiyeluza kuvomela pa Mlungu Atate, Uyu wanipanga ine, ni jiko lonche.

Pa chiwili, pa Mlungu Mwana, Uyu waniombola ine, ni wana wa adam wonche.

Pa chitatu, pa Mlungu Mzimu Woyela, Uyo aniyelecha ine, ni kamu lonche losankidwa la Mlungu.

Funcho.

Udanena, kuti Achatate ni Amanu wa pa Ubatizo wadakuchitila chilanga, kuti ukadasunga matauko yake Mlungu. Unifotokozele yalipo yangati ?

Yanko. Kumi.

Funcho. Ndi yati ?

Yanko.

Yamweyaja Mlungu adanena pa Chapter ya makumi yawili ya Exodus, kuti, Ine Ambuye Mlungu wako, Uyo adakutulucha pa jiko la Egupto, pa nyumba ya ukapolo.

I. Usakala ndi achimlungu wena pachogolo pa ine.

II. Usajipangila chintu chosepa, ingakale chintu chofwanana ndi chili chonche cha kumitambo kumwamba, pena cha pa jiko panchi, pena cha pa maji panchi pa jiko. Usavilambilila, usavipotela : chifuko Ine Ambuye Mlungu wako ndili Mlungu mwene nchanje, ndibwezelva voipa va achatate pa wana wao, ni pa vijukulu vao ni pa wana wa vijukulu vao kwa yawo wakuniipila, ndi kulangiza ubale kwa maelf kwa yawo wanikondawo, ndi wakusunga matauko yanga.

III. Usachula chaje Jina la Ambuye Mlungu wako : pakuti Ambuye sangamchite wopanda mlandu achulayo chaje Jina lake.

IV. Ulikumbukile siku la kupuma, ndi kuliika pa loka. Ujipota nchito masiku yasano ni limoji, ni kuchita votumikila vako vonche ; siku la kasano ni kawili ndilo siku la kupuma la Ambuye Mlungu wako. Usachita votumikila vili vonche, iwe, ni mwana wako mwamuna, ndi wamkazi, ni wopotela wako, ni mbumba yako, ni ng'ombe zako, ni mlendo wa pa makomo yako. Pakuti pa masiku yasano ni limoji Ambuye adachita Kumwamba ndi jiko, nyanja, ndi vonche ivo vili mmwemo, ndi adapuma siku la kasano ni kawili ; chimwechi Ambuye adalininka mwawi siku la kupuma, ndi kuliika pa loka.

V. Lemekeza atate wako ni amako ; masiku yako yakale yanyinji pa jiko ilo akuninka Ambuye Mlungu wako.

VI. Usapa.

VII. Usachita chigololo.

VIII. Usaba.

IX. Usamnamizila mnjako pa mlandu.

X. Usakumbila nyumba ya mnanchi wako, usakumbila wamkazi wa mnanchi wako, pena wopotela wake, pena mbumba yake, pena ng'ombe yake, pena mbunda yake, pena chintu chili chonche ali nacho.

Funcho.

Ujiyeluza chiani maka maka pa Matauko aya?

Yanko. Ndijiyeluza vintu viwili: nchito yanga yoyeneledwa kwa Mlungu, ni nchito yanga yoyeneledwa kwa Mnanchi wanga.

Funcho. Chiani nchito yako yoyeneledwa kwa Mlungu?

Yanko. Nchito yanga yoyeneledwa kwa Mlungu, ndiko kumvomela, kumuopa, ni kumkonda ni mtima wanga wa mpumpu, ni njelu zanga zonche, ni umoyo wanga wonche, ni nkongono zanga zonche; kumambila, kumyamika, ndi kumkulupilila Iye chikulupilile, kumtanila Iye, kuliyanikiza Jina lake la pa loka ni Mau lake, ni kumpotela zene siku zonche za kula ma kwanga.

Funcho. Chiani nchito yako yoyeneledwa kwa Mnanchi wako?

Yanko. Nchito yanga yoyeneledwa kwa Mnanchi wanga ndiko kumkonda iye ngati umo ndijkondela namwene, ndi kuwachitila wantu wonche umo ndifunila wakanichitile ine: kukonda, kuyinikiza ni kwataingatila atate wanga ni amai wanga: Kumyinikiza ni kumvela Mfumu, ni wonche awo waninkidwa bwalo panchi pa iye: kujiika pa malo panga panchi pa wonche wakuniongola, woyeluza, wakuniwesa mzimu, ni wene nchito: Kujikonja ni kujichicha ndi kujitimalika pachogolo pa wonche yawo wakupunda msinku wanga: Nisamchitila muntu voipa ingakale pa mau ingakale pa nchito: Kuchita voona ni va malinga pa nchito zanga zonche; Nisakala ni usokolo, kungakale kuipila pa mtima wanga: Kuchekeleza manja yanga,

yangatole tole ni yangabe, lilime langa linganene voipa, ungakale unami, kungakale kuchogoda; Kulisinga tupi langa pa kujisunga, lingapunde, lingakumbile chaje: Nisalilila, misakumbila chuma cha wene; nampo kujiyeluza ndi kupota nchito kwa zene kuji-patila namwene kamba, ni kuchita nchito yanga yoyeneledwa pa makalidwe ayo, yapo Mlungu sakakonde kunitanilapo.

Catechist.

Mwana wanga wabwino, ujiwe ichi, kuti sukoza kuchita vintu ivi umwene, sukoza kuyenda enda pa matauko yake Mlungu, ni kumpotela Iye, opanda neema yake yene; iyo sungasie kujiyeluza kuitanicha siku zonche pa kupempela ni likwale. Chimwechi nivele, ngati ukoza kunena Sala la Ambuye.

Yanko.

Atate watu, wa Kumwamba, Jina lako liyelechedwe. Ufumu wako uje. Vija ufuna vichitidwe, mjiko ngati Kumwamba. Utipache lelo chakudya chatu cha siku. Ndi utilekele mangawa yatu, ngati ife tiwalekela wa mangawa watu. Ndi usatitengela poyesedwa; Nampo utipulumuche pa voipa. Amen.

Funcho. Ufuna chiani kwa Mlungu pa Pempelo ili?

Yanko. Ndifuna Ambuye Mlungu wanga, Atate watu wa Kumwamba, Wopeleka vonche vabwino, kupeleka neema yake kwa ine, ni kwa makamu yonche; kuti timlambil, timpotele, ni kumvela Iye, umo tiyeneledwela kuchita. Ndi ndimpempa Mlungu, kuti atipelekele vonche ivo vifunidwa pa maumoyo ni matupi yatu; kuti atilengele lisungu, kutilekela zambi zatu; ni kuti arole kutipulumucha ndi kutiombelela ife voluswa vonche pa mzimu ni pa tupi; ni kuti atichekelezele zambi zonche ni mpulipuli, ni wamawongo watu wa pa mzimu, ni kufa kwa vyaka. Ni ichi ndikulupilila kuti sachichite kwa lisungu lake, ni

ubwino wake, mkati mwa Ambuyatu Yesu Kristo.
Chifuko chake ndinena, Amen, Chivomelele.

Funcho.

Sakaments zingati Kristo mwene adaikilatu
mChurch mwake ?

Yanko. Ziwili zoka, izo zafunidwa ponche ponche
kwa kupulumucha wantu ; ndizo Ubatizo, ni Chakudya
chogonela cha Ambuye.

Funcho. Mate yanji uli nayo pa mau ili *Sakra-*
ment?

Yanko. Ndifuna kunena chizindikilo cha kubwalo
chakuoneka cha neema ya mkati ya mwa mzimu ipa-
chidwa, choikidwa pa malo pake ndi Kristo mwene,
chopanganila cha kulandila imweyo, ndi chogwilizila
kutijiwicha kuti tilandila mmwemo.

Funcho. Mbua zingati zilipo pa Sakament ?

Yanko. Ziwili : chizindikilo cha kubwalo chakuone-
ka, ni neema ya mkati ya mwa mzimu.

Funcho. Chiyani chizindikilo cha kubwalo chaku-
oneka, kapena chifa pa Ubatizo ?

Yanko. Maji ; mmwemo mwene wake abatziwa
Pa jina la Atate, ni la Mwana, ni la Mzimu Woyela.

Funcho. Chiyani neema ya mkati ndi ya mwa
mzimu ?

Yanko. Kufela zambi, ni kubadwa kwa chapano
pa kuchita malinga : pakuti kuchokela chitulo chatu
tinabadwa mzambi, ni wana wa kukwia, mmwemo
tachitidwa wana wa neema.

Funcho. Chiyani chifunidwa kwa achinawene
wofuna kubatizwa ?

Yanko. Kulapa, mmwemo wasiya zambi chisiile ; ni
Mvano, umo wavomelela vija adawalangila Mluntu pa
Sakament ija.

Funcho. Ndipo kwa chiyani makanda wabatizwa,
yapo pa kukala wang'ono viwi, sakoza kuyachitilatu ?

Yanko. Pakuti walanga kuchita yonche yawili

pakamwa pa Malilinda yao ; chilanga icho sangasie
kuchichita achinawene, yapo sadakule.

Funcho. Chifuko chiani Sakrament ya Chakudya
chogonela cha Ambuye idaikidwa pa malo pake ?

Yanko. Kuchita chikumbu kumbu wosapuma cha
nchembe ya kufa kwake Kristo, ni vija vokomela
tilandila mmwemo.

Funcho. Chiani mbua ya kubwalo kapena chizindi-
kilo cha Chakudya chogonela cha Ambuye ?

Yanko. Mkate ni vino, ivo Ambuye adataukila
tivilandile.

Funcho. Chiani mbua iyo ya mkati, pena icho
cholangizidwa ?

Yanko. Tupi ni Mwazi wake Kristo, ivi wakuvomela
wavitenga ni wavilandila zene pa Chakudya chogonela
cha Ambuye.

Funcho. Chiani vakutikomela pa ivo titapa pa
imweyo ?

Yanko. Kuyalimbicha ni kuyabwezelā mpavū ma-
umoyo yatu kwa Tupi ni Mwazi wa Kristo, umo matupi
yalimbichidwila kwa Mkate ni Vino.

Funcho. Chiani chifunidwa kwa awo wachijela
Chakudya chogonela cha Ambuye ?

Yanko. Kujilinga wene, ngati walapa zene kwa
zambi zao za kale, ni kupanga njelu wosakaikila
kuchata umoyo wa chapano ; kukala ni Mvano wa
chilamile mmalisungu yake Mluntu mkati mwa
Kristo, pamoji ni kukumbukila chiyamikile umo
adafela ; sonincho kukala pa chikondano ni wantu
wonche.

¶ *Wosungila wa Paroikia lili lonche, pa Siku za
Ambuye ni pa Sika zoyerā, pambuyo pa Somo la kawili,
ajiwayeluza ni kwalinka pa danga pa Church, wana wa
Paroikia lake yawo sapelekewē kwa iye, umo iye saone
kuti ikomela, pa mbua ina ina ya Catechism ii.*

¶ *Ni Achatake wonche ni Achamai ni Wene nchito,
ingakale wamuna, ingakale wakazi, wayendeche Wana*

wao, Wopotela ni Apprentices (*yawa sanajiyeluza Catechism yao,*) ku Church, pa nyengo yolangizidwa, ndi wavere popanda mtafu, ndi waikidwe pa malo pao ni Wosungila, mpaka sakate kujiyeluza vonche ivo volangizi-dwa apa kuti wajiyeluze.

¶ Chapano apa Wana awa sakafikile msinku wakukozela, ndi wakoza kunena, pa mau ya Achamaye, Mvano, Sala la Ambuye, ni Matauko kumi, ni sonincho sakoze kuyankila mafuncho yena ya Catechism yofupika ii, wajitengedwa kwa Askof. Ndi ali yenche ajikala ni Atate kapena Amai ngati wa pa Ubatizo kukala Mbondi wa kulimbichidwa kwao.

¶ Ndipo pali ponche Askof sajiiviche kuti Wana wategedwe kwake kwa kulimbichidwa kwao, Wosungila wa Paroikia lili lonche kapena ajitenga, kapena apeleke yalembedwa, ni janja lake mwene lilembe panchi, majina ya achinawene wonche mParoikia lake, yawo saganize kuti atuluchidwe kwa Askofu walimbichidwe. Ndi, ngati Askof akawaloleza, ajiwalimbicha umo yachatilamo.

KAKONJEDWE KAKE

CONFIRMATION,

KAPENA KWATILA MANJA YAWA WOBATIZWA NDI
WAFIKILA MSINKU WA WENE NJERU.

¶ Pa siku ilo lalangizidwa, wakakala pa malo pake wonche yawo wafuna kutilidwa manja, chiimile pa mpambo pachogolo pa Askof: ndi iye (kapena Wotumikila Mluntu mwina uyo agwirizidwa naye) ajiwerenga mau aya yakuyambila yachatayo.

Dala kuti Confirmation lichitidwe kumtumikila Mluntu kwa kupunda kumangicha bwino yawo siwallandile, Church laona bwino kutauka kuti, Namba muntu sakoze kulimbichidwa chiyambile lelo, ikawe yawo wakukoza kunena Mvano, Sala la Ambuye, ndi Matauko kumi; sonincho kuyanka mafuncho yena, umo yalembedwela mKatekisimo lofupika: tauko ili kulinganicha viwi kuligwila: dala wana wakafikila msinku wa wene njelu, ndi wakata kujiyeluza ivo wadalanga achatake ndi amaye kwa achi iwò pa Ubatizo, achinawene, pa kamwa pao ndi kwa kutanikila kwao, pa danga pa Church, wavomeleze ndi kulimbicha mau yamweyo; sonincho dala walange kuti, kwa neema yake Mluntu, siku zonche sayese kuyasunga kwa kuvomeleka mau aya, umo pa kuvumbula kwao achinawene wadatanikila.

¶ Ndipo sajinena Askof,

Kodi mlangancho nditu, ndi kulumbilila, pa maso pa Mluntu, ndi Gulu ili la Church, aya yadachitika

pa jina lanu pa Ubatizo wanu : kuvomelezanzo ndi kulimbicha mau yamweyo inu mawene, ndi kujijiwicha kuti mwamangidwamo kuvomela ndi kuyachita, aya yonche achatate ndi achamanu wa pa Ubatizo wadala langa uko pa mlandu wa inu ?

¶ *Ndipo ali yenche ajiyanka ndi mau loveka,*

Ndilangancho.

Askof.

Matangatidwe yatu yali pa Jina la Ambuye.

Yanko. Uyo wapanga kumwamba ndi jiko.

Askof. Liyelekedwe jina la Ambuye ;

Yanko. Chiyambile lelo mpaka vyaka vosatela.

Askof. Ambuye, mvele mapempelo yatu.

Yanko. Ndi chililo chatu chikufikileni.

Askof. Tipempe.

Mlungu mwene mpavu zonche wa chilamileje, Mwalola kwabalancho yawa wopotela wanu kwa Maji ndi Mzimu woyela, ndi Mdawapacha kulekela zambi zao zonche ; mwalimbiche tikupembezani, Ambuye, ndi Mzimu woyela Woimilila, ndi siku ndi siku mwaonjezele va chomwe vanu va neema va mitundu mitundu ; mzimu wa njeru ndi wa kuzindikila ; mzimu wa umbili ndi chimuna cha pa mzimu : mzimu wa kujiwa ndi kulambil kwa zene ; ndi mwa-zaze, Ambuye, ndi mzimu wa manta yanu yakuyelecha, chapano ndi vyaka vonche. Amen.

¶ *Ndi wonche wakagwada pa mpambo pachogolo pa Askof, iye ajitila janja lake pa mutu wa ali yenche mmoji mmoji, nikuti,*

Sungani Ambuye, uyu Mwana wanu [pena uyu Wakupotela wanu] ndi neema yanu ya kumwamba, akaliletu wanu kwa vyaka ndi vyaka ; ndi aonjezeke

kupunda siku ni siku pa Mzimu wanu woyela, mpaka afikile ufumu wanu wa vyaka. Amen.

¶ *Ndipo Askof ajinena,*

Ambuye akale ndi inu.

Yanko. Akale ndi mzimu wanu.

¶ *Ndi (wonche chigwadile) Askof ajiongezela,*

Tipempe.

Atate watu, wa Kumwamba, Jina lako liyelechedwe. Ufumu wako uje. Vija ufuna vichitidwe, mjiko ngati Kumwamba. Utipache lelo chakudya chatu cha siku. Ndi utilekele mangawa yatu, ngati ife tiwalekela wa mangawa watu. Ndi usatitengela poyesedwa ; Nampo utipulumuche pa voipa. Amen.

¶ *Ndi Pempelo ili la chidule.*

Mlungu Mwene mpavu zonche wa umoyo wosatela, wakutipacha kukumba ndi kuyachita aya yali yabwino ndi yaloleka pa maso pa Ukulu wanu ; Ife tikupe-mbezani kwa kujichicha pa mlandu wa yawa wopotela wanu, pamwamba pao tatila manja, (kuchata mlingo wa aApostolo wanu woyela) kuwajiwicha iwo (kwa chizindikilo ichi) kuti mwalola ni ubwino wanu wene neema. Janja lanu la chitate, tikupembezani, likale chikalile pamwamba pao ; Mzimu wanu Woyela akale nawo chikalile ; ndi mwachogoze pa kulijiwa ndi pa kulivela Mau lanu, mpaka potela pake wakupatile kulama kwa vyaka ; kwa Ambuyatu Yesu Kristo, uyu pamoji namwe ndi Mzimu Woyela akala ndi kulamula, Mlungu mmoji, vyaka vosatela. Amen.

Ambuye mwene mpavu zonche, Mlungu wa vyaka vonche, mbole, tikupembezani, kuchogoza, kuyelecha, ndi kuongola, mitima ndi matupi yatu pa njira ya mau yanu, ndi nchito za matauko yanu ; ndipo mka-tisunge ndi mpavu zanu zoyenela nditu pano ndi kwa

vyaka, tilindilidwe pa tupi ndi pa umoyo ; kwa Ambuyatu ndi Mpulumuchi watu Yesu Kristo.
Amen.

¶ *Ndipo Askof sajiwapacha mwawi, kunena chimwechi,*

Mwawi wa Mlungu Mwene mpavu zonche, Atate, ndi Mwana, ndi Mzimu Woyela, ukale pa inu, ndi kulongeza ndi inu kwa vyaka vonche. Amen.

¶ *Namba muntu salovyedwe pa Kusanganizana Kuyela, mpaka akatilidwe manja, kapena akakale woikidwilatu ndi wofunilatu kutilidwe manja.*

CHIFA CHENE CHA

KUCHITICHA UKWATI PA WOKA.

¶ *Pachogolo, sangasie kubukicha pa bwalo pa Church masiku ya Ambuye yatatu pa loka pa loka Banns ya wonche wakuungidwa pamoji pa Ukwati, pa nyengo ya Sala za Umawa, kapena pa Sala za Ujulo, (ngati palije Sala za Umawa,) mkuutaje Somo la kawili ; Wakusunga kunena, umo wamanenela vyaka,*

Ndibukicha Banns za ukwati pakati pa *M.* wa pa—ndi *N.* wa pa —. Akakala pano muntu wa inu waku-jiwa chifuko kani chintu cha malinga cha kuwaleke-cha wantu awa wawili angalunjane pa Ukwati woyela, mkadaonecha. Iyi ni nyengo ya kuyamba [*yakawili*, pena ya *katatu*] ya kufuncha.

¶ *Ikakala kuti achinawene awa wakukivatana wakalapo pa Paroikia pena pena, sajibukicha Mau ya kunena pa bwalo Ukwati kufunchila pa mijji yonche iwili. Ndi Wakusunga yuifa pa Paroikia limoji sakadachiticha Ukwati pa woka, akapanda kulandila kalata yakuiwicha ya Wakusunga pa Paroikia linjake yakuti adabukicha katatu Banns.*

¶ *Pa siku ndi nyengo zija zidalangizidwapo za kuchiticha Ukwati pa woka awa wakukwatichidwa sajiloa pakati pa Church pamoji ndi achabwenji wao, ndi wantu wa pa mijji yao : ndi kuima pamwepo, wamuna pa janja la chimuna, ndi wamkazi janja la manjele, Kasis sajinena.*

Wokondedwa viwi, tasonkana pano pa nkope ya Mluntu, ndi pa nkope ya gulu la Church pano, dala kuunganicha Wamamuna uyu ndi Wamkazi uyu pa Ukwati wa pa woka; ndiyo makalidwe yolemekezedwa, yaja adaikilatu Mluntu, pa nyengo ya wana wa adam wakali wosalakwa, kutizindikilicha umo Kristo ndi Church lake wachitidwila pamoji kuseli ; makalidwe aya ya pa yoka Kristo adapamba ndi kuyakadwicha pa kukalapo mwene, ndi pa chizindikilo icho chakuyamba adachita, pa Kana ya Galili ; ndi Woyeria Paolo adayalolecha cuti ndi makalidwe yakulemekezedwa pakati pa wonche : ndi chifuko ichi muntu ali yenche sakadajigwiriza Ukwati uu, ingakale sakada-yamba, wakali wosapangana njelu, ngati chintu chaching'ono, ndi chakukupizana, kukuticha maku-mbilo ya nyama ya wana wa adam ndi ivo wangojifunila, ngati vikoko vosali ndi malango ; nampo wakadachita ndi ulemu ndi malango, kupanga bwino njelu, ndi kwa kujisunga, ndi kumuopa Mluntu ; chiganizile umo muyeneledwela vifuko vija adaviikilatu Mluntu Ukwati.

Poyamba, udaikidwa pa malo pake kwa kubala wana, waledewa pa kumuopa Ambuye ndi pa malelo yake, ndi walilumbe Jina lake loyera.

Pa chiwili, udaikidwa pa malo pake chifa cha mankwala ya zambi, kulewa vyasa ; cuti achinawene yawo wosali ndi neema ija ya kujisunga wakwatane, wajisunge viwalo vopanda ukazuzi va tupi lake Kristo.

Pa chitatu, udaikidwa pa malo pake kwa kuyanjana ndi kutangatilana, ndi kutontozana, umo mmoji aka-dakalila ndi mnjake, pa nyengo za kufanikila ndi za kufinikizidwa. Pa makalidwe aya wakuja waungidwe chapano achinawene yawa wawili wali pano. Chimechi akakala muntu akoza kulangiza ndande ya malinga ili yonche chifuko chake yawa sakadaungidwa pamoji, anene chapano, pena asanena vyaka vonche.

¶ Sonincho, kukamba ndi achinawene awo sakwatichidwe, ajinena,

Ndikufunchani ndi kukuombelezani inu mawonche wawili umo simyankile siku lija lene manta la milandu, yapo vobisalika va pa mitima yonche sivivunu-kulidwe, ngati mmoji wa inu akajiwa chintu chakulekecha, mngaunganichidwe bwino pa Ukwati, umo mutaukidwila ndi bwalo, chivumbuleni chintu ichi chapano. Chifuko jiwichani bwino, cuti wali wonche yawo wakaunganichidwa mwina umo mosaloleka pa Mau la Mluntu, yawa wasaunganichidwa ndi Mluntu ; ndi ukwati wao wosali wotaukidwa ndi bwalo.

¶ Pa siku iyo ya Ukwati, muntu akatulucha ndi kukumbiliza chili chonche ndande ya kuchekeleza, cuti sakadaungichidwa pa Ukwati kwa mlingo wa Torah ya Mluntu, ingakale kwa mlingo wa Torah za Ufumu ; ndipo akalola kwapelekela yawo wa ukwati chogwirizila, choyenela, pamoji ni wena malilinda wakuyanka ; (kapena saike chuma chosachepekedwa kulipilitatu chuma chao chingawataike yawa wa Ukwati,) cuti salimbiche aya ayakumbilizayo : ndipo kuchita Ukwati kwa pa woka ujipwechedwa, mpaka ya zene ya mau aya siyanenedwe.

¶ Akapanda muntu kukumbiliza chakucheleze, ndipo Wakusunga sajiti kwa Wammuna,

M. Ufuna kukala ndi wamkazi uyu pa Ukwati akale mkazako kwa mlingo ya torah, pa makalidwe aya ya pa yoka ya Ukwati ? Ufuna kumkonda, kumtontoza, kumlemekeza, ndi kumsunga bwino pa kudwala nti pa kusangalala ; sonincho, kwaleka wena wonche, kukala naye iye yeka, inu mawonche mkakala ndi umoyo ?

¶ *Wammuna ajiyanka,*

Ndifuna.

¶ *Ndipo Kasis ajiti kwa Wamkazi,*

N. Ufuna kukala ndi Wamwamuna uyu, akale mwamunako kwa mlingo wa torah, pa makalidwe aya ya pa yoka ya Ükwati ? Ufuna kumvecha, kumpotela, kumkonda, kumlemekeza, ndi kumsunga bwino pa kudwala ndi pa kusangalala ; sonincho, kwaleka wena wonche, ndi kukala naye iye yeka, inu mawonche mkakala ndi umoyo ?

¶ *Wamkazi ajiyanka;*

Ndifuna.

¶ *Ndipo Wotumikila Mlungu ajinena,*

Yani apeleka wamkazi uyu, akwatiwe ndi Wamwamuna uyu ?

¶ *Ndipo wawili awa wajitomeleza mvano chimwechi.*

Wotumikila Mlungu, nalandila Wamkazi pa manja ya atate wake kapena nkoswe yake, ajimgwilicha Wammuna janja lake la chimuna Wamkazi janja lake la chimuna, ndi ajimnenecha kuchaticha kunena kuti.

Ine *M.* ndikutengani imwe *N.* kukala mkazanga kwa mlingo wa torah, ndikale namwe ndi kugwila chiyambile lelo, mkafanikila mkafinikizidwa, ndimngapunde kulemela ndimngapunde kukala mpawi, ingakale mkadwala ingakale mkasangalala, kukonda ndi kusunga, mpaka kufa kukatipatula, kwa mlingo wa maikidwe yake yoyela Mlungu ; ndimo mmwemo ndikutomelani mvano wanga.

¶ *Ndipo wajitaizana manja yao ; ndi Wamkazi, ndi janja lake la chimuna kumgwira Wammuna janja lake la chimuna, sajiti chimwechi ja kumchaticha Wotumikila Mlungu,*

Ine *N.* ndikutengani imwe *M.* kukala mwamunanga kwa mlingo wa torah, ndikale namwe ndi kugwira, chiyambile lelo, mkafanikila mkafinikizidwa, ndimngapunde kulemela, ndimngapunde kukala mpawi, ingakale mkadwala ingakale mkasangalala, kukonda, kusunga, ndi kuvecha, mpaka kufa kukatipatula, kwa mlingo wa maikidwe yake yoyela Mlungu ; ndimo mmwemo ndikutomelani mvano wanga.

¶ *Ndipo sajitaizanacho manja yao : ndi Wamwamuna ajimvalika Wamkazi Linawila, kuliika limwelo pamwamba pa chikalakala pamoji ndi chintu kwa chismucha kumlipilila Kasis ndi mKleriko wake. Ndipo Kasis, kulisenga Linawila, sajilipeleka kwa Wamwamuna, alitile pa chala cha kanai cha janja la manjele la Wamkazi. Ndipo Wamwamuna akaligwila Linawila pamwepo, ndi Kasis chimyeluzile, sajiti,*

Ndi Linawila ili ndikutomelani, ndi tupi langa ndikuyinikizani, ndikuvekani ndi vonche ivo ndili navo pa jiko lino : Pa Jina la Atate, ndi la Mwana, ndi la Mzimu Woyela. Amen.

¶ *Ndipo Wammuna nakasia Linawila pa chala cha kanai cha janja la manjele la Wamkazi, wonche wawili wajigwada ; ndi Wotumikila Mlungu sajiti,*

Tipempe.

Mlungu wa chikalileje, Wakupanga ndi Waksungu wana wa adam wonche, Wakupacha neema yonche ya mwa mzimu, Wakuyambiza kulama kwa vyaka ; Mpeleke mwawi wanu pa awa wopotela wanu mwamuna uyu ndi wamkazi uyu, yawo tiwapacha mwawi pa Jina lanu ; kuti umo Isaak ndi Rebeka wadakalila ndi umoyo pamoji chivomelekele, chimwechi achinawene yawa wachitiletu ndi kusungilatu aya wadayalumbila ndi malangano yochitidwa

pakati pao, (Linawila ilo wadalipacha ndi wadalilanda ndilo chizindikilo ndi chogwilizira chake) ndi walongeze vyaka vonche pakukondana chikondanile ndi mtendele nditu, ndi wakale ndi umoyo wao kwa mlingo wa torah zanu ; mkati mwa Yesu Kristo Ambuyatu. Amen.

¶ *Ndipo Kasis aiigwilanicha manja yao ya chimuna,
ndi sajiti,*

Yawo Mlungu waungichana pamoji, muntu asapatula.

¶ *Ndipo Wotumikila Mlungu ajiwanenela kamu.*

Pakuti *M.* ndi *N.* wavomelezana pamoji waloe pa ukwati woyela, ndi walangiza umboni chimwechi pa maso pa Mlungu ndi yawo wosonkana pano, ndi mmwemo wadatomeleza mvano wao uyu ndi mnjake, ndi walangiza chimwechi kwa kupeleka ndi kulandila Linawila, ndi pakugwilana manja ; Ndi-kubukicha pa bwalo kuti yawo wali wamuna ndi wamkazi pamoji, pa Jina la Atate, ndi la Mwana, ndi la Mzimu Woyela. Amen.

¶ *Ndipo Wotumikila Mlungu sajiongezela mau aya
yakupacha Mwawi.*

Mlungu Atate, Mlungu Mwana, Mlungu Mzimu Woyela, akuninkeni mwawi, akulindilileni, akusungeni ; Ambuye ndi lisungu lake akupenyeni chilolele ; akuzazeni ndi mwawi wonche wa mwa mzimu ndi neema, mpaka mkale pamoji pa umoyo uu wa panchi pano, dala mkale ndi kulama wa chikalile mmwemoje kwa vyaka ivo sivije. Amen.

¶ *Ndipo Wotumikila Mlungu kapena wa Kleriko,
nakamukila ku Meza ya Ambuye, sajinena kapena
sajimba Zabur iyi ichatayo,*

Beati omnes. Zabur cxxviii.

Wakusengwa ali yenche wakumwopa Ambuye : ndi wakuyenda pa njila zake.

Suvidye vakulema va vyala vako : wakusengwa iwe, ndi chabwino kwako.

Mkazako ngati impelesa wopacha : kukati kwene kwa nyumba yako ;

Wana wako mbeu za mtengo wa mizeit : chizungulile meza yako.

Penya, pakuti chimwechi sapachidwe mwawi : wamamuna uyo wakumwopa Ambuye.

Ambuye sakupache mwawi kuchoka pa Zion : ndi sukaone Yerusalem pabwino masiku yonche ya chilamile chako ;

Yetu, suone wana wa wana wako : ndi mtendele pamwepo pa Israel

Akuzike Atate, ndi Mwana : ndi Mzimu Woyela ; Umo kumakilila poyamba, chimwechi ndi chapano : ndi kwa vyaka vosata. Amen.

¶ *Pena Zabur vi.*

Deus misereatur. Zabur lxvii.

Mlungu atichitile neema, akatipache mwawi : amulikiche nkope yake kwa ife ;

Njila yako ijiwike muno mjiko ; upulumuchi wako pa mafuko yonche.

Makamu yabukiche mbili yako, Mlungu : yabukiche mbili yako makamu yonche.

Vilawa viseke vikalulute : chifuko suyalamule makamu chiongokele, ni suvichogoze vilawa pa jiko.

Makamu yabukiche mbili yako, Mlungu : makamu yonche yabukiche mbili yako.

Jiko lavipeleka vipacho vake : Mlungu, Mlungu watu, satipache mwawi.

Mlungu satipache mwawi : ndi vinchonga vonche va jiko sivimwope.

Akuzike Atate, ndi Mwana : ndi Mzimu Woyela ;

Umo kumakalila poyamba, chimwechi ndi chapano : ndi kwa vyaka vosata. Amen.

¶ Ndi ikata Zabur, Wammuna ndi Wamkazi chigwadile pachogolo pa Meza ya Ambuye, Kasis chiimile pa Meza, nang'anamula nkope yake kwao, ajinena,

Ambuye, atilengele lisungu.

Yanko. Kristo, atilengele lisungu.

Wotumikila. Ambuye, atilengele lisungu.

Atate watu, wa Kumwamba, Jina lako liyelechedwe. Ufumu wako uje. Vija ufunu vichitidwe, mjiko ngati Kumwamba. Utipache lelo chakudya chatu cha siku. Ndi utilekele mangawa yatu, ngati ife tiwalekela wa mangawa wateru. Ndi usatitengela poyesedwa ; Nampo utipulumuche pa voipa. Amen.

Wotumikila. Ambuye, mpulumuche kapolo wanu, ndi mbumba yanu.

Yanko. Yawo wakukupiliani.

Wotumikila. Ambuye, mwapelekele kutangatila kuchoka pa malo panu poyeru ;

Yanko. Ndi vyaka vonche mwalindilile.

Wotumikila. Mkale kwa awa ngati linga la mpavu.

Yanko. Pa maso ya awo wakuwaipila.

Wotumikila. Ambuye, mvere mapempero yatu.

Yanko. Ndi chililo chatu chikujeleni.

Wotumikila Mluntu.

Mluntu wa Abraham, Mluntu wa Isaak, Mluntu wa Yakobo, Mwapache awa akapolo wanu mwawi ; Mkavyale mbeu ya kulama kwa chikalileje mmitima yao ; cuti vili vonche ivo vakuwakomela sajiyeluze pa Mau lanu loyela, wavimalize vimwevo pa kuchita. Mwapenyele ni lisungu, Ambuye, kuchokela kumwamba, mkawapache mwawi. Ndi umo mdawapelekela Abraham ndi Sarah mwawi wanu, kuwatontoza viwi, chimwechi mbole kuwapelekela mwawi wanu

awa akapolo wanu ; cuti yawa pa kuvecha ivo mfunu, ndi chikalile posaluswa mkawavinikila, walongeze mkukonda kwanu mpaka potela pake maumoyo yao ; mkati mwa Yesu Kristo Ambuyatu. Amen.

¶ Pempelo ili lakuchata lijisiidwa, yapo Wamkazi wata kupita nyengo ya kubala mwana.

Ambuye wa lisungu, ni Atate wa Kumwamba, kwa mninko wanu wene neema wana wa Adam waonjezeka ; Tikupembezani, mwatangatile ni mwawi wanu awa wawili achinawene, wapachane pakupuma wana, sonincho wakale ndi umoyo wao pamoji mkukondana bwino pa maso yanu, ndi mbili yabwino, mpaka sakaone wana wao wakwabala, cuti waledewa kwa mlingo wa wa-Kristo ndi wa ubwino wa chimamuna, dala wakulumbeni ndi wakulemekezeni ; mkati mwa Yesu Kristo Ambuyatu. Amen.

Mlungu mdapanga vintu vonche kwa kuyenela kwa mpavu za chimuna zanu, yapo padalije kantu ; ndi sonincho (mkate kuyakonja mau yena) mdalingizilatu cuti kutapa pa wamuna (wopangidwa pa chitunjitunji chanu ndi kufwanana nanu) wamkazi ajipatile kuyamba kwake ; ndi pa kwamangizanicha mmwayaluza sikungaloleke ndi bwalo chikalileje kwapatula yawa mdawachita wakale amoji pa ukwati : Ee Mlungu, mwayaika pa yoka makalidwe ya ukwati kukala mau la kuseli lopambana, chizindikilo chakulangiza ukwati wa pa mzimu ndi umoji uwo ulipo pakati pa Kristo ndi Church lake ; Mwapenyele ndi lisungu yawa akapolo wanu, cuti wamwamuna uyu amconde mkazake kwa mlingo wa Mau lanu, (umo Kristo adamkondela mkazake Church, naye adijipeleka pa milandu yake, nakalikonda nakazowekana nalo bwino, ngati ni nyama ya Iye yeka), sonincho cuti wamkazi uyu akale wakukonda ndi wakukondeka, wakuvomeleka ndi wakumvecha ma-

munake, ndipo achate mlingo wa achamaye woyela wakumuopa Mlungu, pakuzika mtima pa kujisunga bwino ndi pa mtendele. Ambuye, mwapache mwawi yawo wonche wawili ; mkawapache waloe pa ufumu wanu wa vyaka chokolo, kwa Yesu Kristo Ambuyatu. Amen.

¶ *Ndipo Kasis ajinena,*

Mlungu mwene mpavu zonche, uyo pa kuyamba adapanga waja wakutibala wa pachogolo, Adam ndi Hawa, ndi adawaika pamoji mukwati ; akupungulileni chuma cha neema yake, akuyelecheni, akupachenii mwawi, mumkondweche pa tupi ndi pa umoyo, mka-kale pamoji mkukondana kuyela mpaka potela pake maumoyo yanu. Amen.

¶ *Pambuyo pake, ngati palije Sermon yakubukichila nchito zoyeneledwa za Wammuna ndi Mkazake Wotumikila Mlungu sajiwerenga mau aya yachatayo.*

Inu monche mwakwata, pena wali ni mtima kujilovya pa makalidwe ya pa yoka ya Ukwati, verani aya yanena Malembo yoyela kuti wamuna wakadawachitila akazao, ndi wakazi wakadawachitila amunao.

Paolo Woyela, mEpistola mwake kwa wa Efeso, pa chapter ya kasano, awapacha tauko ili wamuna wonche wokwata ; Wamuna akondeni achakazanu, umo Kristo adakondela Church, adajivumbula pa milandu yake, aliyereche ndi kulichuka, kwa kulisavya mmaji, kwa Mau lake ; ajituluchile Church lokuzika, losali ni bangaa, ingakale chinya, ingakale chintu chinango chimwechi ; nampo likakale loyela, losali lakudecha. Chimwechi wamuna wali ni mangawa ya kulipa kwakkonda akazao ngati matupi yao wene. Uyo amkondayo mkazake ajikonda mwene : chifuko palije muntu nyengo ili yonche adaipila nyama yake mwene, nampo ailela bwino ndi kuzeweleta nayo ngati lifowe, umo Ambuye ndi Church : pakuti tili viwalo va tupi lake, va nyama yake, ndi vifupa vake. Kwa chifuko ichi

muntu sajileka Atate wake ndi Amake, ndi sajikumbatilana ndi mkazake ; ndi yawo wawili sapate kukala nyama imoji. Aya ni mau ya kuseli yakulu ; ine nampo ndimnena Kristo ndi Church. Nampo inu pali ponche mmoji mmoji amkonde mkazake, ngati umo ajikondela mwene wake.

Chimwechija mmweyuja Paolo Woyela, pakuwalembela wa Kolosse, akuti chimwechi kwa wonche wokwata ; Wamuna, mwakonde akazanu, musawawa nawo pa mtima.

Velanincho ayo Petro Woyela, Apostolo wa Kristo, naye wokwata mwene, awanenela waja wakwata : Inu wamuna, kalani pa nyumba kwa mlingo wa kuzindikila pamoji ndi akazanu ; kungawila ulemu wamkazi, ngati katundu wochepa mpavu, ngati wakuloa chokolo cha neema ya kulama pamoji nanu, kuti sala zanu zisachekelezedwa.

Mpaka pano mwavela nchito yoyeneledwa ya wammuna kwa mkazake. Sonincho inu wakazi, velani ndi jiyluzeni nchito zanu zoyeneledwa kwa amunanu, ngati umo zalangizidwilatu pa danga pa Malembo yoyela.

Paolo Woyela, pa Epistola ija yochulidwa pachogolo kwa wa Efeso akuyaluzani chimwecho ; Wakazi, mjiike pa malo panchi pa wamuna wa inu moka, ngati panchi pa Ambuye. Chifuko wamuna ndi mutu wa wamkazi, ngati Kristo ndi mutu wa Church : ndi iye Mpulumuchi wa tupi. Mmwemo ngati umo Church li-jiikila panchi pa Kristo, achiwakazi wakale chimwechija panchi pa achamuna wao. Anenancho, Wamkazi aji-kalila ni manta pa mamunake.

Ndi mEpistola mwake kwa wa Kolosse, Woyela Paolo akupachani yeruzo lalifupi ; Achiwakazi mjiike pa malo panu panchi pa wamuna wanu, umo mufwanikila pa Ambuye.

Petro ncho Woyela, akuyaluzani ya bwino nditu kuti chimwechi : Inu wachikazi, mjiika pa malo panu panchi pa wamuna wa inu moka ; dala ngati wena

wakakala wopanda kunyengeka ndi Mau, kwa makalidwe ya wakazi watengedwe ngati chipatapata wopanda Mau ; nakakala amboni wa makalidwe yanu yoyerechedwa yene manta. Kupamba kwanu kosali ni kupika chichi, pena kuvala gold, pena kujiveka malaya yena yena ; nampo kujipamba muntu kwa kuseli pa mtima, ndi vintu vosali vakuonangika ; ndio kupamba ndi mzimu wodeka ndi wa mtendele ; ndio wa mtengo wonyinji pa maso pake Mlungu. Chimechi kale achiwakazi woyela wakumkulupilila Mlangu adajikonja, kujiika pa malo ya panchi pa wamuna wa achiwo woka ; umo Sara adamvechela Abraham, kumtana Ambuye ; wa uyo mdapata kukala wana mkakala chichitile va bwino, ndi wosaopa kuzizwicha.

¶ Chalinganicha kuti yawo wakwatana wajilandila Kusanganizana Koyela pa nyengo ya Ukwati wao, pena yapo sakaone nyengo ya kuyamba pambuyo pa Ukwati wao.

KAIKIDWE KA

KUMJELA CHIPENYELELE UYU ALIJE
MPAVU MTUPI.

¶ Yapo muntu akadwala, wakadmuulila Wotumikila Mlangu wa Paroikia ; naye, pa kuloa pa nyumba ya uyo aliye mpavu mtupi, ajiti,

Mtendele kwa nyumba ii, ndi wonche yawo wakalamo.

¶ Mkuloaje kuonana ndi uyo aliye mpavu mtupi pa kugwada panchi ajiti,

Msakumbukila, Ambuye, vochwalicha vatu, ingakale vochwalicha va achatate watu wa kale ; Mtilekele, Ambuye wabwino, mlilekele kamu lanu, ilo mdaliombola ndi mwazi wanu wene mtengo woukulu, ndi msakwia ndi ife, kwa vyaka va chikalile.

Yanko. Mtilekele ife, Ambuye wabwino.

¶ Ndipo Wotumikila Mlangu ajiti,

Tipempe.

Ambuye, mtilengele lisungu.

Kristo, mtilengele lisungu.

Ambuye, mtilengele lisungu.

Atate watu, wa Kumwamba, Jina lako liyelechedwe. Ufumu wako uje. Vija ufuna vichitidwe, mjiko ngati Kumwamba. Utipache lelo chakudya chatu cha siku.

Ndi utilekele mangawa yatu, ngati ife tiwalekela wa mangawa watu. Ndi usatitengela poyesedwa ; Nampo utipulumuche pa voipa. Amen.

Wotumikila. Ambuye, mmpulumuche kapolo wanu ;
Yanko. Uyo akukulupilihani.

Wotumikila. Mmpelekele matangatilo kuchoka pa malo yanu pa yoka ;

Yanko. Ndi umwombelele vyaka va chikalileje ndi mpavu.

Wotumikila. Wakuipila asajipatila kantu pa iye ;
Yanko. Angakale woipa asawandikila kumluma.

Wotumikila. Mkale kwake, Ambuye, nyumba ya kuyenda mmwamba ya mpavu.

Yanko. Pa maso ya mawongo ndi iye.

Wotumilika. Ambuye, mvele mapempelo yatu.

Yanko. Ndi chililo ckatu chikujeleni.

Wotumikila Mlungu.

Ambuye, kuchokela Kumwamba zuzumilani panchi, penyani, mmjele chipenyelele ndi kumpumicha nyu kapolo wako. Mmpenye ndi maso ya lisungu lanu, mmtontoze ndi kumkulupililicha chikulupililile kwanu, mmwombelele kuluswa kwa wakuipila, mmsunge iye pa mtendele wosapuma popanda vipandu ; mkati mwa Yesu Kristo Ambuyatu. Amen.

Mtivele ife, Mlungu Mwene mpavu zonche, ndi mwene lisungu lakupunda, ndi Mpulumuchi ; mtabasule ubale wanu umo mmachitila vyaka pamwamba pa uyu kapolo wanu, uyo apwetekchedwa ndi kukala wopanda mpavu mtupi. Chonde mukaike pa koka kulanga kwanu kwa chitate ; ndipo pakuva umoachepekedwela mpavu mtupi apunde kupata mpavu pa kuvomela, ndi kulapa kosamala : Dala cuti, makkonda kumpacha ncho kusangalala ngati kale, akale ndi umoyo chiyambile chapano pa kukuapani, jina lanu likuzidwe mmwemo : pena mmpache neema

apate kulandila kulanga kwanu, kuti pambuyo pake umoyo uu wakupwetekecha ukata, alongeze pamoji ndi imwe pa kulama chikalile mmwemoje ; mkati mwa Yesu Kristo Ambuyatu. Amen.

¶ *Ndipo Wotumikila Mlungu ajichisa uyo aliye mpavu mtupi pa mau aya, pena yena yakuficanana.*

Wokondedwelatu, ujiwe ichi, kuti Mlungu Mpavu yene ali Ambuye wa kulama, ndi Ambuye wa nyifa, ndi wa vonche vija vili vao, ngati ubwana, mpavu, kusangalala, kukota, kulenda, ndi kudwala. Mmwemo ujiwe wosakaikila kuti monche monche umo udwalilamo, Mlungu mwene ali mkukujela chipenyelele. Ndipo ndande yake ikakala yonche yonche kuti kudwala uku kutumidwa kwako ; kukakala kutulucha umo ukozela kujizinga chifa cha mlingo uwo wena wakadauchanja, ndi kuti kuvomela kwako kutuluchidwe pa siku la Ambuye chintu chakulumbika, cha kukuzika, ndi chakulemekezedwa, mmwemo kuonjeliza kukuzika, ndi chimwemwe chosatela ; kapena kanatumidwa kwako dala kulanga ndi kukonja pa iwe chili chonche icho maso ya Atate wako wa Kumwamba yachimwa nacho ; ujiwe wosakaikila, kuti ukalapa chilapile kwa zambi zako, ndi kujizinga pa kuva kudwala kwako chikulupilile pa lisungu la Mlungu, chifuko cha Mwana wake wokondedwa Yesu Kristo, ndi ukamyamika kujichicha pa kuja kwake kwa chitate chipenyelele, kujiika pa malo pako panchi pa iye monche monche umo afunila, utenda uu siukung'anamukile kukukomela, ndi kuchogoza chitangatile pa njila yoongoka yakuchogoza ku kulama chilamileje.

¶ *Muntu wakupenyeledwa akadwalicha, Wosungila akoza kudula mau yake ya kuchisa yapa, pena ayende mchogolo.*

Mmwemo usazizwa ndi kulanga kwake Ambuye Chifuko (umo Woyela Paolo anenela pa Chapter ya

kumi ndi chiwili kwa wa Eber) ali yenche Ambuye amkonda amlanga : ndi amtyapula mwana ali yenche uyo amlandila. Mkajizinga ndi kulanga, Mlungu akuchitilani chifa cha wana ; pakuti mwana wanji uyu atate wake wosamlanga ? Nampo mkakala popanda kulangidwa, yapo wonche wapata kukala wene mbua, ndipo muli wa mtengo, wosali wana. Ndi mpambo, tidakala ndi achatate watu wa pa nyama yatu, yawo wadatilanga, ndipo tidawayinikiza : nanji sitikadajiika pa malo patu panchi pa Atate wa mizimu ndi kulama ? Pakuti yawo zene wadatilanga kuloza pa siku zowelengeka kwa mlingo wa kuwanekela bwino achinawene ; nampo iye dala kutikomela, tipate mbua pa kuyela kwake. Mau yaya, *mbale* wabwino, yalembedwa pa Malembo ya pa yoka dala kutitontoza ndi kutiyeluza ; kuti chijizingile, ndi chiyamikile, tivele kulangidwa ndi Atate watu wa Kumwamba, pali ponche ikaukondwela ubwino wake wene neema kutijela ife chipenyelele ndi finikizo la mtundu uli wonche. Ndi sichikadakalapo chakuntoza wantu Wa Kristo, kupunda ichi kuti wachitidwe kufwanana ndi Kristo, pa kuva chijizingile mafinikizo, masauko, ndi ntenda. Pakuti iye mwene wake sadakwela kwa kusekelela mpaka sanave mapwetekecho ; iye sanaloa pa kukuzika kwake yapo akali sanatalamichidwa ya msalaba. Chimwechija zene zene njila yatu ya kutiikila mkusekela chikalile mmwemoje ndi kuva masaucho pano pamoji ndi Kristo ; ndi komo latu lakuloa pa kulama chikalile mmwemoje ndi kufa pamoji ndi Kristo chikondwele ; kuti tizyuke pa kufa, ndipo tikalongeze pamoji naye pa kulama chikalile mmwemoje. Ndipo chapano, ukalandile kudwala kwako uku kukukomela chimwechi, chijizingile, ndikuchisa, pa Jina la Mlungu, kukumbukila umo udajivumbulila pa nkope ya Mlungu pa Ubatizo wako. Ndipo pakuti pambuyo pa umoyo uu wa pano sikuwelengedwe kwa Wolamula wochita malinga uyo wonche sangasie kulamulidwa naye,

popanda kusanka ali yenche, ndikufuna kuti ujilinge umwene wako ndi umo ukalila chidya la Mlungu ndi chidya la wantu ; mmwemo ukajichimikiza umwene wako ndi kujipacha mlandu umwene wako umo umalakwila, ukomane ndi lisungu pa janja la Atate watu wa Kumwamba chifuko cha Kristo, ndipo wosachimikizidwa ndi kutuluchidwa wakulakwa pa mlandu uja wa kuofya. Mmwemo sindikufotokozele mbua mbua za Mvano watu, upate kuijwa ngati uvomeladi, umo mKristo akadavomelela, pena ngati ukala wosavomela.

¶ *Pa malo yapa Wotumikila Mlungu ajichatiza mbua mbua za Mvano,*

Kodi umvomela Mlungu Atate Mwene mpavu zonche, Wopanga Kumwamba ndi jiko ?

Ndi Yesu Kristo Mwana wake wobadwa yeka Ambuye watu ? Ndi kuti adatengedwa mimba ndi Mzimu Woyera ; wobadwa ndi Maryamu Virgin ; ndi kuti adasauchidwa pa nyengo za Pontio Pilato, wotalamichidwa pa msalaba, wakufa, woikidwa pa manda ; kuti adachika pa malo pa mizimu, ni sonincho siku la katatu adazyuka pa wakufa ; kuti adakwela kumwamba, ndi akala panchi pa janja la kwene la Mlungu Atate mwene mpavu zonche ; ndi kuchoka kumweko saajencho pomalizika vyaka, awalamule wakulama ndi wakufa ?

Kodi umvomela Mzimu Woyela ; Church Loyela ndi Katoliko ; Kusanganizana kwa Woyela ; Kulekedwa zambi ; Kuzyuka kwa tupi ; ndi kulama kwa vyaka pambuyo pa kufa ?

¶ *Wodwala ajiiyanka.*

Yanko. Aya yonche ndivomela, wosakaikila.

¶ *Ndipo Wotumikila aiimyesela bwino kuona ngati alapa zene zene pa zambi zake, ndi ngati ailana ndi wantu wonche ; kumchisa iye kuti alekcelele ndi mtima wake*

wonche yawo wadamchwalicha ; ndi ngati iye mwene wake adawachwalicha wina, kupemba kuti wamlekelele ; sonincho yapo anampwetekcha mnjake kapena wosamchitila malinga, aliye chizazile umo sakozele. Ndipo ngati akala sadaikilatu umo chuma chake chikadagawidwila, ajininkidwa njelu pa nyengo iyo kuchita Chikalakala cha kugawu chuma chake, ndi kutulucha Manga wa yake, yayo adakongola, ndi yayo adakongolecha wena ; kupunda kukwerukicha maganizo yakumchimikiza pa mtima wake, ndi kuti yawo sasunge pa kugawa chuma chake asapata mlandu chaje. Nampo wantu wakadakumbukichidwa kawili kawili kuyambiza kuti waike chuma wali nacho pa jiko lino chiiwikile, yapo akala chisangalalile.

¶ Mau yaya yafotokozedwa pamwamba yakoza kunedewa pachogolo Wotumikila Mlungu sanaliyambe Pempelo lake, umo sakaonele kutomelamo.

¶ Wotumikila Mlungu sakadasia kuchisa ndi likwale yawo walije mpavu mtupi yawo sakakoze kuchita chimwechi kukoma pakosi kwa wampawi.

¶ Pa malo yapa uyu alije mpavu mtupi okadaphidwa njelu kuvumbula zambi zake iye mwene, ngati akaona kuti bwalo la pa mtima wake lisauhidwa ndi mlandu wakulemelela. Ndi yapo akata kuvumbula chimwechi, Kasis ajimmasulila (akafunadi kwa kuji-chicha ndi kwa ntima wa mpumpu), kuchaticha manu yaya.

Ambuyatu Yesu Kristo, uyo adasia bwalo pa Church lake, kumasula wonche wene zambi yawo walapa zene zene ndi wavomela pa iye, kwa lisungu lake lalikulu akumasule pa vochimwicha vako : Ndi kwa mpavu izo za bwalo izo ndinagwilizidwa, ndikumasula pa zambi zako zonche, Pa Jina la Atate, ndi la Mwana, ndi la Mzimu Woyela. Amen.

¶ Ndipo Kasis ajinena Pempelo la chidule ili bichatalo.

Tipempe.

Mlungu wa maganigani viwi, pa kuchuluka malsungu yako umachocha zambi za yawo wakulapa zene, mpaka wasazikumbukilacho ; cheuka maso yanu ya lisungu pa uyu kapolo wanu, uyo afuniladi ndi mtima kuti asasungidwancho mlandu nampo kulekeledwa. Uchichite cha chapano, Atate wakukonda viwi, chili chonche icho chidaonangika ndi kunyengeza ndi uso-kolo wa diabolo, kapena ndi kufuna kwake mwene wake pa nyama ndi kutyala kwake ; Umlindilile ukamwimiche uyo chiwalo chakudwala pa umoji wa Church ; Muunguze umo akalila ndi mtima wabwino pa kulapa, Mbole misozi yake, Mpweche mapwetekecho yake, umo simukuonekele kumkomela viwi. Ndipo pakuti akulupilila chikulupilile pa lisungu lanu loka, msamwelengela zambi zake za kale, nampo mumtilile mpavu ndi Mzimu wanu wolumbidwa Mwawi wene ; ndi yapo simkonde kumtenga kuchokela pa jiko lino, ukamlandile pa kukondwela kwako, kwa voyenela va Mwana wanu wokondedwa viwi, Yesu Kristo Ambuyatu. Amen.

¶ Ndipo Wotumikila Mlungu ajinena Zabur ii.

In te, Domine, speravi. Zabur lxxi.

Iwe, Ambuye, ndikutawila : nisatilidwa manyazi mmwemoje.

Pa kuchita malinga kwako univuule, uknipule : unipendekeli kutu lako, uknipulumuche.

Ükale kwa ine chimwala cholama chakukalilapo, uko nimukeko chimukile : wataukila kunipulumucha ; chifuko Iwe chimwala chakusongoka changa, ni linga langa.

Unipule, Mlungu wanga, pa janja la wakuipa : pa janja la uyo wepotocha ndi wosinikalila.

Chifuko iwe ncho ndikukumbatila, Ambuye Mlangu : kukulupilila wanga, chiyambile ubwana wanga.

Ndachilikizidwa ndi iwe chiyambile pa mimba : Iwe umwené wanitulucha pa matumbo ya amaye ; sinikulumbe chilumbile.

Ndili ngati chidelu kwa wanyinji : nampo Iwe uko nitawilako kwene mpavu.

Pakamwa panga sipajale ndi malumbo yako, ndi kapambidwe kako usana wonche.

Usanitaya pa nyengo ya kukota : pa kulala nkongono zanga usanisia.

Chifuko woipila wanga wakuti ya ine : ni yawo wakuulindilila umoyo wanga wapangana malango,

Kuti, Mlungu wamsia : mlondeni, kamgwileni ; chifuko palije wakuvuula.

Mlungu usamuka kwa kutali kwa ine : Mlungu wanga, fulumiza kunitangatila,

Watilidwe manyazi wakalale wakuuchucha umoyo wanga : wavinikilidwa ndi kuko jedwa ni vipongwe yawo wafunafuna voipa kwa ine.

Nampo ine sinijilindikize chijilindikizile, ndi sini-onjezele pamwamba pa kulumba kwako konche.

Pakamwa panga sipawerenge kuchita malinga kwako, ndi upulumuchi kwako usana wonche : chifuko sindijiwa mawerengedwe yake.

Sinije ni vamwamuna va Ambuye Mlungu : sini-kubukiche umo uchitila malinga, umo uchitila Iwe weka.

Mlungu, waniyaluza chiyambile ubwana wanga : ndi mpaka chapano udayeneza vopambana vako.

Yetu, ingakale nikakota, ni nikakala ni nyivi, Mlungu, usanisia : mpaka sinidayeneze janja lako kwa chibadwa chinjake, ni chimwamuna chako kwa ali yenche uyo saaje.

Kuchita malinga kwako ncho, Mlungu, kuli pon-yamulidwa : Iwe wakuchita vavikulu, Mlungu, yani ngati Iwe ?

Akuzike Atate, ndi Mwana : ndi Mzimu Woyela ;

Umo kumakalila poyamba, chimwechi ndi chipano : ndi kwa vyaka vosata. Amen.

¶ Kuonjezela ali.

Mpulumuchi wa jiko, kwa Msalaba wanu ndi Mwazi wene intengo mdatiombola, Mkatipulumuche ife, ndi mkatitangatile ife, tikupembezani kujichicha, Ambuye.

¶ Ndipo Wotumikila Mlungu ajinena,

Ambuye mwene mpavu zonche, uyo ali chilindo chene mpavu nditu kwa wonche yawo wakumkulupilila iye, uyo vintu vonche ivo vili Kumwamba, ndi pa jiko, ndi panchi pa jiko, vimwelamila ndi kumvela, akale chapano ndi kwa vyaka va chikalileje wakumbelela wako ; ndipo akuijiwiche ndi akuverereche, kuti palije Jina linjake lapelekedwa kwa wana wa adam panchi pa Kumwamba, mcati mwa ilo ndi kwa ilo, ukoza kulandila kusangalala ndi kupulumuka, ikawe Jina la Ambuyatu Yesu Kristo loka. Amen.

¶ Ndi pambuyo pake ajinena,

Kwa lisungu lene neema la Mlungu ndi kwa kulin-dilila kwake tikuikizapo. Ambuye akuninke mwa-wi, akusunge, Ambuye ang'aliche nkope yake pamwamba pa iwe, akuchitile vakukondwecha. Ambuye anyakule nkope yako pa iwe, ndi akuninke mtendele, chapano ndi kwa vyaka va chikalileje. Amen.

Pempelo kwa mwana modwala.

Mlungu mwene mpavu zonche, ndi Atate mwene lisungu, ni kwanu koka machokelo ya kulama ndi ya nyifa ; Zuzumilani kuchokela Kumwamba ndi maso ya lisungu, tikupembezani kujichicha, kupyenyela mwana uyo chapano ali mkugona pogonela pakudwila. Mumjele, Ambuye, chipenyele ndi upulumuchi

wanu : mumvuule pa nyengo iyo yolangizidwa ndi mawene pa kupweteka kwake mtupi, ndi mpulumuche umoyo wake chifuko cha malisungu yanu ; Kuti, mkakonda kutanimpicha siku zake yapa pa jiko pano, akulamile imwe, ndi akale chopanganila cha kukuzika kwanu, pa kukupotelani ndi mvano, ndi pa kuchita vabwino, pa chibadwa chake : pena mmlandile kwanu pa malo yaja ya kulongeza Kumwamba, yapo maumoyo ya yawo wagonawo pa Ambuye Yesu wapata kukala pa kupuma chipumile ndi chimwemwe. Mtilengelele ichi, Ambuye, kwa chifuko cha malisungu yanu, pa mmweyuja Mwana wanu Ambuyatu Yesu Kristo, uyo alama ndi kukala mfumu chilamile pamoji ndi inu, ndi Mzimu Woyela, Mluntu mmoji, kwa vyaka va chikalilje. *Amen.*

Pempelo kwa muntu wodwala, yapo wosakoza kukulupilila kuti sasangalalencho.

Atate wa malisungu, ndi Mluntu wa kutontoza konche, moka mtitangatila pa nyengo ya kusowa ; Tikutawilani mtipokolele kumwimilila uyu kapolo wanu, chigonele yapa panchi pa janja lanu ndi kuleda kwakukulu pa tupi. Mmpenyele iye, Ambuye, ndi kukondwa ; ndi umo muntu wake wa kubwalo ali mkulala, mmtilile mpavu, tikupembezani, kupunda ni kupunda wosapuma ndi neema yako ndi Mzimu wako woyela pa muntu wa mkaati. Mmninke kulapa kopanda kujilenga chaje kwa vosokelela vonche va pa kukala wa moyo mpaka chapano, ndi kumvomela Mwana wanu Yesu chivomelele ; zambi zake zichochedwe kwa lisungu lanu, ndi kulekeledwa kwake kukomedwe chizindikilo Kumwamba, pachogolo iye sadamukeko, ndi wosaonekancho pano. Tijiwa, Ambuye, kuti namba kantu kolepeledwa kwanu ; ndipo, mkafuna, simkoze ingakale chapano kumuuchancho, ndipo kumlengela kulongeza pakati pa ife vyaka vina ncho : Nampo pakuti mpaka kuoneka

kwake nyengo yake ya kupatukana tupi ndi nyama ili mkuwandikila, mpambe ndi mkamwikiletu, tikipembezani, kwa nyengo ya kufa, kuti pambuyo pa kuchoka pano pa mtendele, ndi pa kukukondwelani, umoyo wake ulandilidwe pa ufumu wanu wa chikalilje, kwa voyenela ndi kwa kuteteza kwake Yesu Kristo, Mwana wako yeka yeka, Ambuyatu ndi Mpulumuchi. *Amen.*

Pempelo lakupelekeza kwa muntu wodwala mkuchokaje.

Mluntu mwene mpavu zonche, kwa imwe mizimu ya wantu wakuchita malinga wochitidwa wotelanya nditu yaloneza, yapo wamasulidwa pochekelezedwa pa jiko pano, ife kujichicha tiikiza umoyo wa uyu kapolo wanu, mbale watu wokondedwa, pa manja yanu, ngati pa manja ya Wopanga wa mvano, ndi Mpulumuchi mwene mwene lisungu ; chikupembezeni kujichichilatu, kuti ukale wene mtengo pa maso yanu. Chonde, muchuke, pa mwazi wa Mwana wa mbelele yuja wa shee, uyo adapedwa kuchocha zambi za mjiko : kuti vili vonche va chaje wavitengela pa kukala pakati pa jiko lino lene masauko ndi kuipa, pa kukumbila kwa nyama, kapena malindi ya Shetan, vichukidwe ndi kutimidwa, utuluchidwe wopanda ukazuzi ndi wa shee pachogolo panu. Ndi mtiyeluze ife pa kuchala pano, kupenya vintu ivi ndi vinancho vakutilangiza nyifa siku ndi siku, kuona umo makalidwe yatu yajityalila mpavu ndi yosajiwika ; ndipo kuziwelenga siku zatu, tisamala kutila mitima yatu kupata njelu zija za pa zoka ndi za Kumwamba, tikkalapo pano, izo sizikoze kutipelekeza ife pa kutela mpaka kulama kwa chikalilje mmwemoje, kwa ivo voyenela va Yesu Kristo Mwana wanu yeka yeka, Ambuyatu. *Amen.*

*Pempelo kwa wantu yawo wakwezedwa mtima, pena
ali ndi milandu pa bwalo la mitima yao.*

Ambuye wolumbidwa Mwawi wene, Atate wa malisungu, ndi Mlungu wa kutontoza konche ; Tikupembezani, mzuzumile ndi lisungu ndi kuvana ndi uyu kapolo wako wosauchidwa. Muli mkumlembela vovava, ndi mmlovya mchokolo pa mpulupulu zake za kale ; kupyecha mtima kwanu kumlemelela, ndi umoyo wake wajala ndi voipa : Nampo, Mlungu mwene lisungu, mwalemba Mau lanu lakuyela kutiyeluza, dala cuti ife, pa kujizinga ndi kujitontoza ndi Malembo yanu yoyer, tikadakala ndi chikulupi ; Mmninke kujijiwha bwino mwene wake, ndi Mau yanu ya kucombeleza ndi ya kulanga ; cuti iye ingakale kutaya asataya chikulupi chake ali nacho pa imwe, angakale asakulupilila pena ncho ikawe pa imwe. Mmninke mpavu kuchucha mayeso yake yonche, mkmachiliche pa ntenda zake zonche. Usatyolelatu bango lodinyika, ingakale kutima msatima tonji lakututuma uchi. Msachekeleza malisungu yanu ya kuolowa pa kupya mtima ; nampo mmveke iye kuyangala ndi kusekelela, cuti vifupa vivine ivo mwavyolya. Mpulumucheni pa chitente cha wakuipila, mkanyakule dangalila la nkope yanu pamwamba pa iye, ndi mninkeni mtendele, kwa voyenela ndi kutezea kwake Yesu Kristo, Ambuyatu. Amen.

KUSANGANIZANA KWA WODWALA.

¶ Pakuti wantu wonche wosatasima, wokamanika ndi voluswa vavinyinji chizilimukila, ni utenda, ni volenda, ndi chikalile wosajiwa chakanji sachoke pa umoyo uu wa pano ; mmwemuno, dala cuti siku zonche waikidwiletu kufa, pali ponche Mlungu mwene mpavu zonche sakonde kuwatana, Wosungila siku zina zina (ni maka maka pa nyengo ya chipindupindu, kapena ya utenda wina wa kuyambukila lumbwe) kwa njeza sachise wantu wa Paroikia yao walandise kawili kawili Kusanganizana koyela pa tupi ni mwazi wa Mpulumuchi watu Kristo, yapo sikuchitidwe kumtumikila Mlungu pa bwalo pa Church ; cuti pa kuchita chimwechi, wakale opanda ndande ya kumwaza mtima pa kusova kumweko wakapenyedwa ni Mlungu chizizimukila. Nampo ngati wodwala wosakoza kufika pa Church, afuna nampo kulandila Kusanganizana mnyumba mwake ; ndipo sangachedwe kumumila Wosungila, ndi kufotokoza wangati wakalapo sasanganize naye, (yawo wajikala watatu kapena, ati maka wakachepekedwa viwi, wawili,) ndipo akakala ndi malo poilanapo pa nyumba ya uyo adwala, ndi vonche ivo sivifunidwe voikidwilatu, dala Wosungila amtumikile Mlungu ni ulemu, pamwepo ajichita Kusanganizana koyela, kuyamba ni Pempelo la chidule, Epistola, ndi Evangel, izozichatazo.

PEMPELO LA CHIDULE.

Mlungu mwene mpavu zonche, wa umoyo wosatela, Wakuwapanga wanu adam, muwalanga yawa muwakonda, muwatyapula yawa muwalola ; Tikupembezani

kumlengela lisungu uyu kapolo wanu uyo janja lanu linamjela, ndi alenjele kujizinga pa utenda wake, ni kupata kusangalala ncho pa tupi lake, (ngati mkafuna chimwechi kwa neema yanu;) ndi pali ponche mtima wake siuchoke pa tupi, utuluchidwe pachogolo panu popanda banga ; mkaati mwa Yesu Kristo Ambuyatu. Amen.

PISTOLA. *Heb. xii. 5.*

Mwana wanga, usapepula kulanga kwake Ambuye, usakomoka pakunyindilidwa naye. Pakuti uyo Ambuye amkonda, amlanga ; amtyapula mwana ali yenche uyo amlandila.

EVANGEL. *W. Yoh. v. 24.*

Zene, zene ndikunenelani, Uyo avela mau langa, ndi avomela pa uyo adanitura, ali ni kulama kosatela, wosaloa kutuluchidwa woipa pa milandu ; nampo wasamuka pa kufa kuloa pa umoyo.

¶ Pambuyo Kasis ajiyenda mchogolo kwa mlingo wa chifa cha mau aya yalembedwa pamwamba kwa Kusanganizana koyela, kuyamba kwa mau aya (Inu wakulapa kwa zene, &c.)

¶ Pa nyengo ya kugawila Sakrament ii yoyela, Kasis ajilandila uti mwene wake, ni pambuyo ajiwagawila yawo wolangizidwa kusanganizana ni uyo wodwala, ni potela wodwala mwene wake.

¶ Nampo ngati muntu, pa kupunda kudwala, kape-na pa kuchedwa kumfotokozela Wosungila, kapena pa kusowa wakulandila pamoji naye, kapena chintu china chakuchekeleza cha malinga, wosailandila Sakrament ya Tupi ni Mwazi wa Kristo, Wosungila ajimyeluza, kuti ngati alapa zene kwa zambi zake, wosakaikila kuti Kristo anamfela pa Msalaba, ni kuti anamwaza mwazi wake kumombola, ndi akakumbukila ndi njeza ni mti-ma vokoma vija alandila mmwemo, ndi akayamika ni

mtima kwa ivi, ndimo akudya, akumwa Tupi ni Mwazi wa Mpulumuchi watu Kristo mpaka chipatilile kusangalalicha Umoyo wake, angakale wosalandila Sakrament ija pa kamwa pake.

¶ Yapo wamjela wodwala, ndi kumchitila Kusanganizana Koyela pa nyengo imoji, ndipo Kasis, asazenge-leka, ajidula chifa chija cha Kupenyela pa Zabur [Pa Iwo, Ambuye, nakulupilila, &c.] ndi ajimuka moongo-kela kwa Kusanganizana.

¶ Pa nyengo ya Chipindupinda, ni Kudwala, ndi mautenda ena ena yakuyambukila wantu, yapo palije wa Paroikia, angakale awo wokala pafupi, wapatikana kusanganizana ni wodwala mzumba zao, kwa chifuko cha kuopa utenda ungawayambukile, akapempadi wo-dwala, Wotumikila Mlungu yeka akoza kusanganizana ndi iye.